...хы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 187 (6377) | 1951 оной сентябриин 22, суббота | Сэн 20 мүнгэн

НИИТЫН АЖАХЫ— КОЛХОЗОЙ ГОЛ ХҮСЭН МҮН

Колхозно байгуулалтые эмхидхэлгэ ба бэхижүүлгэ Ленин — Сталинай партиин, бүхы советскэ арадай агууехэ илалтануудай нэгэниинь мүн. Манай ...р ѳдлүүрилгэ колхозуудай, совхозуудай ба МТС-үүдэй базэ дээрэ богонихон ...р дотор дэлхэй дээрэ ѳгээ томо ба ...низированиие, эгээ болбосоронгы ба ... ехэтэй ѳдлүүрилгэ болон хубилаа. Колхозно байгуулалта болбол ашаг ба... жэжэ үйлэдбэриһөө байтагай, капиталистическэ томо ажахыһаа арсашагүй бүлюу һайн байһанаа харуулаа.

Хүдөө ажахын артелиин Устав бол... социалистическэ газар ѳдлүүриин ...жэлтэтэ ба колхозуудай ниитын ...ые бэхижүүлгэдэ туйлай ехэ удхатай.

Нүхэр Сталинай сэхэ хүтэлбэреэр ...гдоһон Устав болбол колхозуудые ...лэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ, ...най ниитын ажахые дэбжүүлхэ, ...тэй эмэгтэй колхозниигуудай материальна тэниглэн байдалые һайжаруулха ...уудые тодорхойлжо үгэһэн байна. ...ав болбол деревнидэхи үйлэдбэриие ...р, социалистическээр эрхилхэ бата ...ние, колхозно ажабайдалай социалистическэ принципүүдые хуулита ...р бэхижүүлжэ үгѳѳ.

Колхозниигууд-ударниигуудай бүхэсоюзэй хоёрдохи съездын комиссиин заседани дээрэ Уставай удхашанарые нүхэр ... иигэжэ тодорхойлоо һэн:

«Бидэнэр хуулинуудые бэшэжэ бай... Тиин Устав хадаа деревнидэ шэ... общество байгуулгын дээдэ хуулинь, ... хуулинь мүн».

Сталинска Уставай ёһоор ажаһуужа, ...лажа байха зуураа, колхозно таряа... социалистическэ хүдөө ажахын ...алтэдэ шэнэ шэнэ амжалтануудые ...ка байна. 1950 ондо абтаһан ороо... культурануудай валовой ургаса ...ой табан жэлэй эсэстэ гэжэ тогтоог... даалгабариин хэмжээһээ үлүү га... 7 миллиард 600 миллион пүүд ...һон байна. Шухалын шухала техни... культурануудай валовой ургаса... дайнай хойтохи табан жэлэй тур... хоёр-гурба дахин дээшэлээ. Хүдөө ...ые механизацилга нилээд ехээр ур..., колхозно үйлэдбэриин бүхы һал...нуудай хүгжэлтэдэ МТС-үүдэй гүй...даг үүргэ ехээр дээшэлһэн байна.

Социалистическэ хүдөө ажахын туй...лануу хадаа колхозно байгуулалта ... манай партиин политикые ажал ... дээрэ шууд сэхээр бэелүүлһэнэй ...рэ мүн. Колхозно үйлэдбэри ту... партиин хараа шугамые хэлбэри...гүйгөөр бэелүүлгэ хадаа социалисти... хүдөө ажахые саашадань дэб...лгын шухалын шухала услови бо....

Колхозуудые Уставаар зэбсэгжүүлээд ...адаа, парти ба правительство кол...о ажабайдалай энэ хуулиие бүхы ...оуудта нарин шангаар сахиха ябадалые ... Табан жэлэй урда тээ — ...46 оной сентябриин 19-дэ — СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй гаргаһан «Колхозуудта хүдөө ажахын артелиин ... эбдэхэ ябадалые усадхаха хэмжээнүүд тухай» тогтоол хадаа колхо...ые бэхижүүлхэ, Устав сахиха тухай ...нска анхарал оролдолгоор нэбтэрэн... Ажалта үдэрнүүдые хаа хамаагүй ...шалһан, колхозуудай ниитын га... үриһэн, колхозно зөөриие хулгайл... ба артелиин хэрэгүүдые эрхилхэ демократическа үндэһэ һууринуудые эбдэ... баримтанууд тус тогтоолоор элирүү... байна. Уставые иигэжэ эбдэлгэ ...олхозуудай хэрэгтэ тон ехэ хоротой ба ...социалистическэ байгуулалтада туй... ехэ аюултай гэжэ парти ба прави...тельство сэгнээ һэн. Парти, прави...тельствын политикые хазагайруул... хүдөө ажахын артелиин Устав эб... ленинизмдэ харша ябадал гаргаха ... эрид шууд, хойшолонгүйгөөр ...табихыень партийна, советскэ ор...ганууды ВКП(б)-гэй Центральна Комитет ... СССР-эй Министрнүүдэй Совет уял...гаа байна.

Парти ба правительствын тогтоолые ...лэн, партийна, советскэ организа... Устав эбдэхэ ябадал усадхаха ... ехэхэн хүдэлмэри хээ. Энэ хү...дэлмэриин аша үрэнь колхозуудай бүхы ... ажал-ябуулгада һайн нүлөө .... Колхозуудай ниитын ажахы ...һэн, ажалай жаяг зарпам дээ...һэн, ажалай эмхидхэл һайжарһан, ... үйлэдбэриие бүхы талаарнь ...хын тула колхозниигуудай оролдо... ...лһэн байна.

...шье, Устав сахилгын түлөө тэм...үнөө һуларуулагдажа болохо гэжэ ... буруу. Хүдөө ажахын арте... Устав эбдэдэг баримтануудай ... бии байһаниие анхаралдаа абаха хэрэгтэй. Полтавска областьда, жэшээнь, ажалта үдэрнүүдые хаа хамаагүй гаргашалха, колхозно үйлэдбэридэ хабаададагтүй хүнүүдтэ колхозуудай зөөриһөө түлэхэ ушарнууд үзэгдэнэ. Владимировска областиин зарим колхозуудта хамтын суглаанууд хаа яа хэгдэдэг, колхозно ажахын хүгжэлтын шухала асуудалнууд хамтын суглаан дээрэ бэшэ, харин правлениинүүдэй заседанинүүд дээрэ шиидхэгдэдэг байна.

Иимэ дээрэһээ партийна организацинууд хадаа Уставые багаханааршье эб ѳхэ ябадалтай эрид тэмсэхэ, колхозно ажабайдалай гол хуулиие хэлбэришэгүйгөөр сахиха сурталаар олониитые хүмүүжүүлхэ зорилготой. Колхозуудые хүтэлбэрилхэ талаар нютагай партийна ба советскэ органуудай бүхы ажал-ябуулгань хүдөө ажахын артелиин Устав сахиха тухай анхарал оролдолгоор нэбтэрэнхэй байха ёһотой.

Устав сахихын түлөө тэмсэхэ гээшэ хүдөө ажахыдахи гол зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэл мүн. Хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые нилээд ехээр дээшэлүүлхэ, ниитын малай тоое түргэнөөр олошоруулха, тэрээнтэеэ хамта тэрээнэй ашаг шэмые нилээд ехээр дээшэлүүлхэ ябадал хадаа гол зорилго гээшэ гэжэ парти һургана. Энэ гол зорилгые имагта амжалтатайгаар шиидхээд байбалнай манай орон дотор эдеэ хоолой зүйлнүүд элбэг дэлбэг болохо, хүнгэн промышленность түүхэй эдээр (хлопок, лён, свёкло ба бусад) дүүрэн хангагдаха, гүрэмнай эдеэ хоолой ба түүхэй элэй резервнүүдые хүсэл дүүрэн хэмжээгээр байгуулха, манай бүхы колхозууд шанга шадалтай болохо, колхозниигууд баян дэлгэр ажабайдалтай болохо байна.

Социалистическэ хүдөө ажахы гол зорилгоёо амжалтатайгаар шиидхэхэ бүхы условинуудтай. Гүрэн болбол машинно-тракторна станцинуудаар дамжуулан хүдөө ажахые шэнэ техникээр таһалгаряагүй зэбсэглэнэ, мэргэжэлтэдэй ба эмхидхэгшэтэй һайн шадабаритай кадрнуудые МТС-үүдтэ, колхозуудта бэлэдхэжэ үгэнэ, туйлай ехэ финансова туһаламжа деревнидэ үзүүлнэ. Колхозуудые томодхолго хадаа колхозно үйлэдбэриие саашадань ургуулха, полинуудай ургасые нилээд ехээр дээшэлүүлхэ, ниитын малажал түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ бүри ехэ таарамжатай условинуудые байгуулна. Энэ хадаа колхозно байгуулалтада гол шухала удхашанартай, юуб гэхэдэ, ямаршье общественнэ байгуулалтын, тэрэ тоодо үшөөл шэнэ, залуу колхозно байгуулалтын хүгжэлтэдэ үйлэдбэри гээшэ гол шухала, шиидхэн тодорхойлхы үүргэ гүйсэдхэдэг бшуу.

Колхозуудай ниитын үйлэдбэриие бүхы талаарнь хүгжөөхэ зорилго хадаа партийна болон советскэ организацинуудай гол анхарал дотор холодоо байха ёһотой. Мүнгэ зөөриин капитальна вложенинүүдые ба колхозниигуудай ажалые түбхын түрүүндэ ниитын ажахын хүгжэлтэдэ — малай байрануудые барилгада, уһалууриин ба намаг хатаалгын каналнуудые, сөөрэмүүдые байгуулгада, газарые бургааһанһаа арилгаха хэрэгтэ, поли хамгаалха ой модо тарилгада, ажахын барилганууд, колхозно электростанцинууд гэхэ мэтые барилгада зорюулагдаха зэргэтэй.

Үйлэдбэриин гол зорилгонуудые шиидхэлгэ хадаа хүдөө ажахын бүхы бусад зорилгонуудые гүйсэдхэлгын түлхюурынь мүн гэжэ колхозно үргэн олониитэ һайн ойлгоно. Таряа бэлэдхэхэ түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайдаа нүхэр Сталинда эльгээһэн рапортнууд соогоо хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд болбол колхозно үйлэдбэриие саашадань дэбжүүлхэ ябадалда шухала хэрэгтэй үрһэнэй, фуражна ба ниитын бусад фондуудые байгуулһан тухайгаа мэдээсэнэ.

Колхоз бүхэн хадаа таряа тушаалгынгаа түсэб дүүргэхэтэеэ хамта, хүдөө ажахын Уставаар хараалагдаһан бүхы фонднуудые байгуулха ёһотой. Малажал хүгжөөхэ, ажахын байрануудые бариха түсэбүүдээ дүүргэлгэ, ой модо тариха, уһалууриин шэнэ системэдэ шэлжэн орохо, уһан хаалтануудые, сөөрэмүүдые ба үйлэдбэриин бусад түхээрэлгэнүүдые байгуулха талаар гүрэнэй даалгабаринуудые дүүргэлгэ хадаа ниитын ажахые бэхижүүлгын шухала үндэһэ һуури мүн.

Ниитын ажахы болбол колхозой гол хүсэн мүн. Колхозуудай ниитын ажахые бэхижүүлхэ тухай анхарал оролдолго хадаа социалистическэ хүдөө ажахын хүсэтэ шэнэ дэбжэлтэ тухай, манай советскэ Эхэ ороной хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ тухай анхарал оролдолго мүн.

(«Правдын» сентябриин 19-нэй түрүү бэшэг).

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Белорусска ССР-эй колхозниигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд Танда үгэһэн уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ, таряа бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэбые (гречихэгүйгөөр) эрхим шанартай таряагаар болзорһоонь урид, нёдондонойхиһоо 40 үдэрөөр түрүүн дүүргээ гэжэ, баяртайгаар Танда элидхэнэбди. 1950 оной энэ үеынхиһээ 40 процент үлүү ехэ шэниисэ тушаагдаа.

Колхозууднай МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө счёдуудаар гүрэндэ таряа тушаажа үргэлжэлһөөр.

Тэрэшэлэн үбһэ бэлэдхэхэ түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээ. 1950 онойхиһоо 10.300 тонноор үлүү ехэ үбһэн гүрэндэ тушаагдаба. Коксагызай үрһэ бэлэдхэхэ түсэб 169 процент дүүргэгдээ.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй, Советскэ Правительствын тон ехэ туһаламжын ба белорусска арад тухайда хүндэтэ нүхэр Сталин, Танай өөрынтнай эсэгэ ёһоной анхарал оролдолгын ашаар, Белоруссиин социалистическэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд фашистска эзэмдэлгын хүшэр хүндэ хойшолонгуудые дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ усадхан, колхозуудай ниитын ажахые хэлбэришэгүй дэбжэлтын замаар эрхилжэ байна.

Республикын колхозууд орооһото ба техническэ культурануудай, олон жэлэй ба нэгэ жэлэй ногоонуудай тарилгын талмайнуудые энэ жэлдэ нилээд үргэдхэжэ, ургаса хуряаха, намарай культурануудай тарилга дүүргэхэ, намарай ба хара парнуудые хахалха хүдэлмэреэ үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ үлүү эмхитэйгээр ябуулна.

Ерэхэ жэлдэ ехэ ургаса абахын тула оролдон, колхозууднай хабарай культурануудай үрһэ хаажа, колхозуудай ниитын ажахые улам бэхижүүлгэдэ ба хүгжөөлгэдэ шухала фуражна, страховой ба бусад ниитын фонднуудые байгуулжа байнад.

Советскэ Белоруссиин социалистическэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд ашаг шэмэтэ ниитын малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб дүүргэхын тула эсэшэ сусашагүй хүдэлмэрилнэ. Һүүлэй хоёр жэл найма һарын турша соо колхозно фермэнүүдтэхи эбэртэ бодо малай тоо 119,6 процентээр, үнеэдэй тоо 236,1 процентээр, гахайн 450,2 процентээр, хонидой 143,7 процентээр ба шубуудай 168,7 процентээр олошоруулагдаа. Колхозуудта адуу үсхэбэрилгэ хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб 102,4 процент дүүргэгдээ. Мүнөө республикын колхозуудта ниитын малай тоо толгойе саашадань олошоруулха, үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ, шухала тэжээлнүүдые бэлэдхэхэ, малай байрануудые бариха ба заһабарилха хүдэлмэри ябуулагдажа байна. Энэ жэлдэ колхозууднай нёдондонойхиһоо 7 миллион 500 мянган центнер үлүү ехэ бүдүүн тэжээл бэлэдхээ.

Республикын колхозууд болон совхозууд ороной городуудые, промышленна центрнүүдые хангахын тула малажалай продуктнуудые үнгэрэгшэ жэлдэ тушаагшаһаа нилээд ехээр мүнөө тушаажа байна. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиһээ 23 мянган тонно һүн, 10.700 тонно мяхан ба 31 миллион 90 мянган хэһэг үндэгэн үлүү ехээр гүрэндэ тушаагдаа.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович, хүдөө ажахые хүгжөөхэ хүдэлмэридэмнай хэдэ хэдэн ехэшэг дутуу дунданууд үшөөл бии гэжэ бидэ ойлгонобди, тэдээниие түргэнөөр усадхахын түлөө, колхозно байгуулалтын гол зорилго—хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургаса саашадань дээшэлүүлгые, ниитын малажал бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ ба тэрэнэй ашаг шэмэ һайжаруулгые—амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэнэбди.

Партийна ба советскэ организацинууд болбол колхозуудай ниитын ажахые саашадань бэхижүүлхэ ба хүгжөөхэ ябадал хангаха, тэрэнэй үндэһөөр колхозниигуудай материальна ажана тэниглэн ба культурна хэмжээе хэлбэришэгүй дээшэлүүлхын тула шухала хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ байна.

Белорусска ССР-эй колхозууд, совхозууд, МТС-үүд, партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд газартаряалангай культурые дээшэлүүлхэ ябадал туйлахатаяа хамта, нютагай үтэгжүүлгэнүүдые ехээр суглуулха ба тарилгада хэрэглэхын тула оролдолго гарган хүдэлмэрилнэ. Колхозууд хадаа 1950 онойхиһоо 9 миллион 200 мянган тэргэ үлүү ехэ наг шэбхэ ба 1 миллион 700 мянган тонно үлүү ехэ торфо энэ жэл хүдөө ажахын культурануудай тарилгада хэрэглээ. Республикын колхозууд һайн хүрьһэтэй аад, намаг болоһон ба намагжаһан газарые хатааха, таряалангай, сабшалангай ба бэлшээриин газарнуудые буртаг бургааһанһаань, шулуу шохойһоонь сэбэрлэхэ ехэ хүдэлмэри ябуулна. 1951 ондо намаг газарнуудые хатаажа тарилгын болгохо түсэб 106,5 процент дүүргэгдэнхэй, 23 мянган гектар сабшалангай ба бэлшээриин газар хатаагдаа, 91 мянган гектар талмайтай сабшалангай болон бэлшээриин газарай бургааһан сэбэрлэгдэн арилгагдаа, 43 мянга 900 гектар таряалангай газар шулуунһаа сэбэрлэгдээ.

Советскэ Белоруссиин колхозниигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй, машинно-мелиоративна станцинуудай ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, бүхы ажалшад хадаа дайнай хойто тээ республикын хүдөө ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ ябадалда үзүүлһэн сэгнэшэгүй ехэ туһаламжынь түлөө, тэрээниие хүсэ ехэтэ түрүү техникээр зэбсэглэһэнэйнь түлөө Парти, Правительстводо ба хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда өөртэтнай өөһэдынгөө зүрхэнэй гүнзэгы баясхалан хүргэнэ. Республикын партийна ба советскэ организацинууд хадаа ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын культурануудай ургасые нилээд һайжаруулха гол нүхэсэл болоһон тракторнуудые, комбайнуудые ба хүдөө ажахын бусад машинануудые колхозно үйлэдбэридэ хэрэглэхэ ябадал бүхы хэмжээгээр һайжаруулха гэжэ оролдоно.

Энэ жэл республикын машинно-тракторна станцинууд колхозуудта 1950 онойхиһоо 1 миллион 200 мянган гектар үлүү ехэ (зөөлэн хахалалгада оруулбал) тракторна хүдэлмэри хээ, гэхэтэй хамта комбайнуудаар нёдондо жэлэйхиһээ гурба дахин ехэ таряан хуряагдаа, мүн льнокомбайнаар ба льнотеребилкээр дүрбэ дахин ехэ лён хуряагдаа.

Белорусска ССР-эй колхозниигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй, машинно-мелиоративна станцинуудай, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба бүхы ажалшад Ленин—Сталинай агуу ехэ партиин хүтэлбэреэр республикынгаа социалистическэ хүдөө ажахыда түгэлдэр дэбжэлтэ хангаха, манай инаг Советскэ Эхэ ороной хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын түлөө, коммунизмын түгэс илалтын түлөө саашадаа эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ байна гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Манай хүндэтэ Иосиф Виссарионович, советскэ арадай ба бүхы дэлхэйн ажалшадай баяр ба зол жаргалай тулада амар мэндэ ба үни удаан ажаһуухыетнай Танда бүхы зүрхэнһээ хүсэнэбди.

Белоруссиин КП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь Н. ПАТОЛИЧЕВ.

Белорусска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ А. КЛЕЩЕВ.

СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын Белорусска ССР-тэхи түлөөлэгшэ А. КАРПОВ.

Белорусска ССР-эй хүдөө ажахын Министр С. КОСТЮК.

Колхоз бүхэн гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө дүүргэхэ ёһотой

ГҮРЭНДЭ ТАРЯА ТУШААХА ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ 1951 оной сентябриин 20-ной мэдээн

Аймагууд	Гүрэндэ таряа тушаалга (проц.)
Сэлэнгын	147,1
Иволгын	134,3
Баргажанай	123,8
Байкало-Кударын	113,4
Зэдын	107,2
Курумканай	107,2
Тарбагатайн	100,4
Заиграйн	90,6
Кяхтын	86,6
Кабанскые	84,7
Ториин	80,5
Прибайкальска	72,4
Хориин	70,1
Кударын	65,8
Бичурын	62,7
Мухаршэбэрэй	58,9
Түнхэнэй	37,8
Яруунын	30,2
Закаменай	23,4
Хэжэнгын	12,8

Һурагшадай туһаламжа

ХЭЖЭНГЭ. Доодо-Худанай Ворошиловска долоонжэлэй һургуулиин (директорынь Ж. Гончиков) һурагшад ба багшанарай коллектив колхозой таряа хуряалгада һайнаар туһална.

Ахалагша классуудай һурагшад таряа хатаалга ба сэбэрлэлгэ дээрэ занятиингаа һүүлээр үдэр бүри хүдэлмэрилнэ. Багшанар Д. Цыксоева, С. Цыбикжапов, О. Махатова ба бусад таряа хуряалгада хабаадалсахаһаа гадна, колхозниигуудай дунда һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, «дайшалхы хуудаһануудые» хододоо гаргадаг байна.

Д. Доржиев.

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэнэй түлөө ВКП(б)-гэй айкомууд ба аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай зууршалгаар доро дурсагдаһан колхозууд республиканска Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ:

ЗАИГРАЙН АЙМАГ:

ТЕЛЬМАНЭЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Л. И. МАТВЕЕВ**, партийна организациинь секретарь **С. Н. НЕПИТАЕВ**).

ЛЕНИНЭЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Ц. Р. РАДНАЕВ**, партийна организациинь секретарь **Б. Н. ЦЫРЕНДАШИЕВ**).

«КРАСНЫЙ ОПЫТНИК» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Д. Г. КАЗАГАЕВ**, партийна организациинь секретарь **Н. Е. МИХАЙЛОВ**).

«18 ПАРТСЪЕЗД» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **И. М. ЕРЖЕНИН**, партийна организациинь секретарь **И. Г. СПИРИДОНОВ**).

СТАЛИНАЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **И. Я. БОТОВ**, партийна организациинь секретарь **Ф. ВСТАВСКИЙ**).

МАЛЕНКОВОЙ нэрэмжэтэ колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **М. Д. ДОНДУКОВ**, партийна организациинь секретарь **Д. Б. БАДМАЕВ**).

«1-е МАЯ» колхоз (правлениинь түрүүлэгшэ **Е. П. СПИРИДОНОВ**, партийна организациинь секретарь **И. И. ПАХОМОВ**)

Тарбагатайн аймагай колхозууд гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэб дүүргэбэ

Аймагай колхозууд гүрэндэ таряа тушааха жэлэй түсэбые болзорһоонь урид, сентябриин 20-до 100,4 процент дүүргэбэ.

Эдеэ хоолой культурануудые тушааха түсэб 100,8 процент дүүргэгдээ, тэрэ тоодо шэниисэ 104,1 процент, хара таряан 195 процент дүүргэгдээ. Аймагай колхозууд нёдондонойхидо орходоо 81150 пүүд таряа үлүүе тушаагаа.

МТС-эй хүдэлмэриин түлөө гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлһөөр. Аймагай колхозууд үрһэнэй, страховой, фуражна болон бусад фонднуудые байгуулжа байна.

ВКП(б)-гэй айкомой секретарь Д. АЛЯБЬЕВ.

Ажалшадай депутадуудай аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. КОРОЛЁВ.

Бэлэдхэлэй Министерствын аймагтахи түлөөлэгшэ П. БЫКОВ.

Аймагай хүдөө ажахын таһагые даагша В. БРЯНСКИЙ.

МҮРЫСӨӨНДЭ ИЛАГШАД

Саянтын МТС-эй комбайнернууд таряа хуряалга дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Энэ МТС-эй олохон комбайнова агрегадууд сезонойнгоо даалгабари үлүүлэн дүүргээд, дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудаа бодотоор бэелүүлхын тула мүнөө тэмсэжэ ябана.

Сентябриин 17-ной дүнгүүдээр комбайнернуудай мүрысөөндэ нүхэр Раднаева түрүү һуури эзэлээ. Комбайнерка Раднаева самоходно комбайнаар 180 гектар хуряаха ёһотой аад, 240 гектар хуряагаа.

Тэрэшэлэн энэ МТС-эй бусад комбайнернууд һайнаар хүдэлмэрилнэ. «Коммунар» комбайнда ябадаг К. Мамаев ба Данилов гэгшэд 300—250 гектар таряа хуряаһан байна.

Мүн комбайнернууд Балданов, Цыбикжапова, Будаев ба бусад сезонойнгоо нормонуудые үлүүлэн дүүргээ. Эдэ комбайнернуудай нэрэ аймагай Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэхэнь.

Эдэ бүхы амжалтанууд яагаад туйлагдааб гэхэдэ, МТС-эй партийна организаци комбайнернуудай мүрысөөе зүбөөр хүтэлбэрилжэ шадаһан байна. Комбайнова агрегадуудта агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэри һайнаар табигданхай, «дайшалхы хуудаһанууд», «Молния» хододоо гаргагдадаг, мүрысөөнэй дүнгүүд показателиин доскада бэшэгдэдэг байна.

Л. Бондаренко

Хүдэлмэришэд колхозой поли дээрэ

Улан-Удын Ленинэй ордентэ ПВЗ-гэй залуу хүдэлмэришэд Яруунын аймагай Эгэтын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой таряа хуряалгада туһалхаар ошоод, ажалай һайн жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэ. Жэшээнь, Бražник, Холодов, Щадрин, Рахмангутов болон бусад таряа зөөлгэ, сэбэрлэлгэ ба хатаалгада хүдэлмэрилхэ зуураа, үдэрэйнгөө нормонуудые 120—130 процент дүүргэнэ.

—Заводто хүдэлмэрилһэн шэнгеэр колхозой поли дээрэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ өөһэдынгөө хубитые оруулхын түлөө тэмсэнэбди,— гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ

Д. Ширабон.

Таряа тушаалгаяа дүүргээбди

Манай аймагай колхозууд гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэб нёдондо жэлэйхидэ орходоо һураггүй эртэ, сентябриин 14-дэ дүүргээ. Эдеэ хоолой культурануудые тушааха түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

Парти ба правительствын ехэ туһаламжын ашаар, аймагай партийна, советскэ организацинуудай, хүдөө ажахын органой хэһэн ехэ хүдэлмэриин ашаар, тэрэшэлэн аймагай колхознигууд, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй эдэбхитэй хүдэлмэриин ашаар энэ амжалта туйлагдаа. Хабарай тарилгые һайн болзорто үнгэргэһэн ушар ехэ удхашанартай байгаа. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо энэ жэлэй хабарай тарилга һураггүй эртэ, һайн болзорто үнгэргэгдэһэн байна. Тиихэдэ МТС-үүдэй механизаторнууд хүдэлмэриингөө шанар нилээд һайжаруулһан байха юм.

Энэ жэл сагай уларилай таарамжагүй муу байгаашье һаань аймагай колхозууд һайн ургаса ургуулжа шадаа. Жэшээнь, Буденнын, Чапаевай, Фрунзын нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд һайн таряа ургуулһан байна.

Колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна организацинууд энэ жэлэй таряа хуряалга ба гүрэндэ тушаалгые һайнаар үнгэргэхын тула бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэһэн байха юм. Комбайнуудые болон хуряалгын бусад машинануудые заһабарилгада онсо анхарал хандуулагдаһан байна. Тэрэшэлэн тоогуудые бэлэдхэлгэ ехэ удхашанартай байгаа.

Хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилээд Буденнын нэрэмжэтэ, «Галын Очи», Фрунзын нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозууд эмхитэй гуримтайгаар хүдэлмэрилһэн байна. Тус колхозуудай хүдэлмэрилэгшэд С. Таракановский, Ц. Мункуев, Д. Гомбоев, Д. Жигмитов ажалаа шадабаритайгаар эмхидхээ. Эдэ колхозуудай партийна организацинууд политическэ-ниитын хүдэлмэри һайнаар эмхидхэһэн байна. Колхознигуудай дунда агитаторнууд үдэр бүри хамтын уншалга хэдэг, мүрысөөнэй дүнгүүдые ба «дайшалхы хуудаһануудые» гаргадаг байгаа. Эдэ колхозуудта коммунистнуудынь шухала һалбаринуудта зүбөөр хубаарилан табигдаһан байна. Агитаторнууд И. Вершинин (Буденнын нэрэмжэтэ колхоз), Д. Мункуев («Коммунизм» колхоз) колхознигуудай абаһан уялгаяа дүүргэхын тула ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг, мүн тэрэшэлэн олониитые хүтэлбэрилдэг болонхой. Энээнэй ашаар тус колхозууд гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө сентябриин 7-до дүүргэһэн байна.

Комбайнернуудай оролдосотой ажал хадаа таряа хуряалгын, гүрэндэ тушаалгын ябасые нилээд түргэдхөө. Аймагай МТС-үүдэй олон комбайнернууд ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Жэшээнь, Сагаан Усанай МТС-эй комбайнер Иван Иванович Плюснин Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилхэ зуураа, сентябриин 10 болотор 525 гектар таряа хуряагаа. Тэрэшэлэн энэ МТС-эй комбайнернууд С. Зарубин, Цыретаров, Норбоев, Бадмаев, Сумских гэгшэд 265—315 гектар таряа хуряагаа. Мүн Үшөөтын МТС-эй комбайнернууд Бубеев, Мансорунов ба Гомбожапов гэгшэд сентябриин 1-нэй мэдээгээр 300—400 гектар таряа хуряагаа.

Аймагай центрын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд энэ жэл колхозуудта ехэ туһаламжа үзүүлһэн байна. Илангаяа Үшөөтын МТС-эй, аймпотребсоюзай болон бусад организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд колхозуудта ехэ туһаламжа хүргэһэн байна. Таряа хуряалгын ба гүрэндэ тушаалгын үедэ колхозуудай болон МТС-үүдэй партийна организацинууд политическэ-ниитын хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэжэ шадаһан байна. Тракторна болон таряанажалай бригадануудта, комбайнова агрегадуудта 300 гаран агитаторнууд, олон тооной элидхэлшэд томилогдоһон байна. Эдэнэр колхознигуудай дунда ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри хэнэ. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын кампаниин ябажа байһан мүнөө үедэ ойлгууламжын хүдэлмэри бүри үргэнөөр ябуулаглана. Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй шиидхэбэридэ аймагай ажалшад стахановска ажалаараа харюусажа байна.

Гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбые дүүргэһэн ябадал хадаа абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө тэмсэлые хизаарланагүй. Бидэнэр үшөөл олон дутагдалнуудтай байнабди. Манай аймаг республика дотороо малажал ехэтэй аймагуудай нэгэн юм. Тиихэдэ малажалаймнай шиидхэхы һалбари хонин ажал болоно. Энэ талаар манай аймагай колхозууд ехэ дутагдалтай. Малажалые хүгжөөхэ ехэ арга боломжо бии, теэд малаар гүрэнэй түсэб дүүргэгдээгүй байна. Тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Аймагай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд үнгэрэгшэ үбэлэй бэрхэшээлтэй байдалһаа зохихо тобшолол хээгүй байһаар. Аймагай олохон колхозууд малаа дулаан байраар хангаха ябадалда хайша хэрэгээр хандана. Энэ шалтагаанһаа боложо, аймагай колхозуудай малай 30 процентнь дулаан байраар хангаглаадүй.

Бидэнэрэй зорилго юуб гэхэдэ, таряа хуряалгые түргэнөөр дүүргэжэ, үрһэнэй, страховой ба фуражна фонднуудые байгуулха, намарай пар хахалалгые түргэдхэхэ ябадал болоно.

Ерэхэ үбэл малаа тэжээлээр хангахын тула тэжээл бэлэдхэлые бүхы аргаар түргэдхэхэ, үбһэ сабшалгада хүнүүд, мори унаа болон машина нэмээжэ табиха хэрэгтэй. Комбайнова хуряалгын һүүлээр соломо, михиинэ суглуулжа, һайнаар һурилхэ ба силос даралга үргэлжэлүүлхэ байнабди.

Тиихэдэ колхоз бүхэн малаа дулаан байраар хангахын тула шухала хэмжээ абаха ёһотой. Сентябрь ба октябрь һарануud соо малай байра заһабарилха ба шэнээр бариха ёһотойбди.

Аймагай партийна, советскэ организацинууд, колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд хадаа малажал хүгжөөхэ энэ жэлэй түсэбые заатагүй дүүргэхын тула зохихо хэмжээнүүдые абаха, республикын Министрнүүдэй Соведэй ба партиин обкомой бюрогой һаяхан гараһан тогтоолтой зохилдуулан хонинажал хүгжөөхэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалха ба энээниие бэелүүлхэ байна. Хүдөө ажахые хүгжөөхын тула табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө партийна организацинууд аймагай ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, эб найрамдалай хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулха ёһотой.

И. Будаев,
ВКП(б)-гэй Зэдын айкомой секретарь.

Зэдын аймсоведэй сесси

Ажалшадай депутадуудай Зэдын аймагай Соведэй табадахи сесси һаяхан болобо. Тус сесси хадаа аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсээ.

Үгэ хэлэгшэд болбол аймгүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй таһагай хүдэлмэриин дутуунуудые хурсаар шүүмжэлээ. Тус таһагые даагша нүхэр Ламажапова культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые саг үргэлжэ оперативнаар хүтэлбэрилхын орондо, кабинет соогоо һуужа байдаг гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Тус таһаг болбол клубууд, уншалгын байшангуудые үбэлэй үеын хүдэлмэридэ бэлэдхэхэ ябадалые хүтэлбэрилдэггүй ба тэдэниие даагшадта практическа туһаламжа үзүүлдэггүй байна.

Тэрэнэй эсэстэ аймагай культурно-гэгээрэлэй 24 эмхи зургаануудай нэгэниишье үбэлдэ бэлэдхэгдээгүй байһаар. Сесси болбол хүдөөгэй клубууд, уншалгын байшангууд ба библиотекэнүүдые үбэлэй үеын хүдэлмэридэ бэлэдхэхэ талаар эрид хэмжээнүүдые абахыень культурно-гэгээрэлэй таһагые, сельскэ ба сомонуудай Соведүүдые уялгалаа. Гадна, дурсагдагша таһагай хүдэлмэриие задагайруулһанайнь түлөө нүхэр Ламажаповае тушаалһаань сүлөөлһэн байна.

Н. Зайцев.

Эб найрамдалай Пактын түлөө!

Ленинэй орденто Улан-Үдын паровоз бүтээлгын заводой паровозо-механическа хоёрдохи цехын токарь нүхэр А. П. Силкин 1951 оной 8 һарын туршада дотор 23 һарын нормо дүүргээ. Мүнөө нүхэр Силкин эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаад. Октябрьска революциин 34 жэлэй ойн хүндэлэлдэ нормоёо үдэр бүри 300 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Силкин хүдэлмэрилжэ байна.

В. Муллерай фото.

Гар табилгаяа ажал хэрэгээр батадхахабди

Улан-Үдэ станциин паровозно депогой хүдэлмэришэд, машинистнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад депогойнгоо бэлэдхэлэй цех соо олоороо сугларба.

Депогой партийна бюрогой секретарь нүхэр М. М. Никланов сугларагшадай замхашагүй удаан альгаташалгаар угтагдан коллективэйнгээ хамтын суглаае нээбэ. «Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табихаяа сугларбабди, гар табилгаяа ажалай шэнэ амжалтануудаар батадхахабди» гэжэ тэрээнэй мэдүүлхэдэ сугларагшад бүгэдэ һайшаан, альгаташана.

«Советскэ арад эб найрамдал сахин хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэнэ» гэһэн дэлгэрэнгы элидхэл ВКП(б)-гэй Железнодорожно райкомой секретарь И. Панов тус суглаан дээрэ хэбэ.

Нүхэр Пановой элидхэл тушаа депогой механическа цехын фрезеровщик нүхэр В. А. Домбровский түрүүлжэ үгэ хэлэбэ. Эб найрамдалай түлөө дэлхэйн үнэн бодолто хүнүүдэй эршэтэй шангаар тэмсэжэ ба Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада эмхитэй гуримтайгаар гараа табижа байһан тухай тэрэ хэлээ. «Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табихаяа бидэнэр эндэ сугларбабди, — гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлбэ. — Бидэ советскэ хүнүүд гар табилгаяа шэн зоригто ажалаараа бэхижүүлхэбди. Энэ Хандалгада гараа табиха зуураа, үдэрэйнгөө даалгабариие 160—170 процент дүүргэхэ социалистическэ уялга абанаб»

Удаань, бэлэдхэлэй цехын слесарь нүхэр Король халуун үгэ хэлэбэ. «Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнда ябахадаа, — гэжэ тэрэ мэдүүлбэ,—гурба дахин шархатааб. Амгалан городууд ба деревнинүүдые дайсанай галдаха, һандаргахыень харааб. Дайн сэрэгэй юундэ хүргэдэгые бидэнэр, советскэ хүнүүд һайса мэдэнэбди. Дайн сэрэг империалистнуудай баяжахын тулада хэрэгтэй. Бидэндэ дайн сэрэг хэрэггүй. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада эмхитэй гуримтайгаар гараа табижа. бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай хэрэгые эдэбхитэйгээр хамгаалхаар бэлэн байһанаа бидэнэр үшөө дахин харуулха байнабди. Үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, гар табилгаяа батадхахабди.

Подьёмочно цехын бригадир нүхэр Федоренко, бэлэдхэлэй цехын стахановец нүхэр Ананин, инструментальна цехын бригадир нүхэр Воронков, паровозно машинист нүхэр Варламов, массовик нүхэр Фролова болон бусад дүлэтэ үгэнүүдые хэлэбэ. Тэдэнэр хадаа агуу ехэ Октябриин 34-дэхи жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалистическэ уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ байһанаа коллективэйнгээ зүгһөө мэдүүлээ.

Суглаан болбол Хандалгада гар табилгые ажалай шэнэ амжалтануудаар батадхаха гэһэн дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа.

Суглаанай түгэсхэл дээрэ паровозно цехын парторг нүхэр Багонин Хандалгын текстые уншаад, тэрээндэ түрүүлжэ гараа табиба. Удаань Хандалгада гар табилга эмхитэй гуримтайгаар ба ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэргэгдөө.

Ехэ дэбжэлтэ

Областной партийна һургуул[...] ехэ зал соо һурагшад олооро[...] ларба.

Эб найрамдалай Бүхэдэл[...] Соведэй Хандалгада гараа та[...] яа эдэнэр сугларaa. Эб найра[...] хамгаалха Советскэ Комит[...] туһалха комиссиин даалгаб[...] комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр [...] хоненко суглаа нээбэ.

Удаань, һургуулиин дире[...] нүхэр С. Д. Кузичев эб найра[...] тухай элидхэл хээ.

Американо-английска импе[...] листнуудай шуһата муухай [...] гүүдые элишэлэн харуулһана[...] һүүлээр нүхэр Кузичев эб най[...] далай түлөө тэмсэл үдэрөөр [...] часаар ургажа байһан туха[...] хэлээ. Бүхэдэлхэйн залуушу[...] Берлиндэ болоһон фести[...] ООН-эй трибунаһаа нүхэр Г[...] кын хэлэһэн үгэнүүд, Хит[...] һайндуратаниие командал[...] Пын Дэ-хуэйн статья ба бусад[...] дэн олон баримтанууд улам [...] элеэр һанагдана.

Элидхэлэй һүүлээр һурагш[...] хэр Дамдинжапов гар таб[...] эхилхэ гэжэ дурадхал оруулб[...]

Гар табилга... Хүнүүд хойно[...] ноһоо һубаран гараа табинад[...] дэнэй нэрэнүүд агууехэ жа[...] шэнгээр үзэгдэнэ. Эдэ нэрэ[...] ээзд эб найрамдалай бодото[...] мүн. Эгээл тиимэһээ һургуу[...] бүхы коллектив гар табилгые[...] хэн дэбжэлтэтэйгээр үнгэргэ[...]

Д. Гунзы[...]

Дайн хэрэггүй

Манай социалистическэ гүр[...] амгалан ёһоор хүгжэн [...] даржа байхадань, харин импе[...] листическэ гүрэнүүд дай бэлэд[...] байна. Улайша империалист[...] дэлхэйн демократическа гүр[...] дые эзэмдэхэ, сүлөөдэ дур[...] арадуудые богоолшолхо [...] оролдоно. Тиихэдэ советскэ [...] дууд эб найрамдал хүсэнэ.

Би республиканска конфер[...] дэ хабаадаһандаа ехээр б[...] наб. Дайн хэндэшье хэрэггүй. [...] хоёр дайе өөрынгөө бэеэр [...] шаһан байнаб. 1939 ондо Ха[...] Голой дайнда ябалсажа хэ[...] японтонтой дайлалдаа һэм, [...] руун тээ ябажа, Эсэгэ [...] хамгаалгын агууехэ дайниие [...] та түгэлдэрөөр дүүргэлсээб. [...] мэһээ арад зондо дайн [...] һүйдхэл ушаруулдаг гэжэ һ[...] мэдэнэб. Дайе хоёр нюдөөрөө [...] раһан туладаа дайн бү бо[...] гэжэ хүсэнэб.

Мүнөө советскэ арадууд ко[...] нистическэ байгуулалтын [...] ехэ зорилгые шиидхэжэ, амга[...] тайбан ажал эрхилжэ байна.

Эб найрамдал хамгаалха Со[...] скэ Комитедэй шиидхэбэриие [...] луунаар угтаһан манай кол[...] нигууд ажахын бүхы кампа[...] дые амжалтатайгаар гүйсэд[...] байна. Колхознигуудай үнэн [...] ажалай ашаар энэ жэлдэ та[...] най үнлэр ургаса туйлаабди.

Доржи Линхоев, Бар[...] най аймагай Карл Ма[...] нэрэмжэгэ колхозой гэ[...]

БЭЕЭ ДААГААД ҺУРАГШАДТА ХОДОДОО АНХАРАЛ ХАНДУУЛХА

Партийна болон советскэ кадрнуудай ба интеллигенциин марксистско-ленинскэ хүмүүжэл тухай Ленин — Сталинай парти эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо байдаг.

Манай кадрнууд болбол Маркс, Энгельс, Ленин, Сталинай зохёолнуудые шудалжа, өөһэдынгөө идейно-политическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлнэ.

Марксизм-ленинизмые шудалха гол метод хадаа большевистскэ партиин түүхэ ба теориие бэеэ даагаад шудалдаг метод мүн болоно. «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсые» хэблэн гаргалгатай дашарамдуулан, партийна пропаганда табиха тухай» ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй түүхэтэ тогтоол соо кадрнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалые эмхидхэхэ хэрэгтэ энэ методэй ехэ удхашанартай байһан тухай онсо тэмдэглэгдэһэн байна.

ВКП(б)-гэй теори ба түүхые бэеэ даагаад шудалха метод манай городской партийна организацида үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые 2 мянга үлүүгэй коммунистнууд бэеэ даагаад шудалаа. Мүн олохон коммунистнууд диалектическэ ба историческа материализм, политэкономи шудалжа байна. Эдэнэй заримандань һуралсалайнгаа түсэб амжалтатайгаар дүүргэһэн байха юм.

Политическэ һуралсалай асуудалнуудта парторганизацинуудай секретарьнуудай, партийна бюрогой хододоо анхарал табижа, эдэ асуудалнуудые партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэдэг, лекци ба консультацинуудые эмхидхэдэг газарта бэеэ даагаад һурагшад һуралсалайнгаа жэлые амжалтатайгаар түгэсхөө. Жэшээлхэдэ, ПВЗ-гэй заводоуправлениин парторганизаци марксизм-ленинизмын теориие бэеэ даагаад шудалагшадай хүдэлмэриие һайнаар хүтэлбэрилһэн байна. Консультант нүхэр Калмыков болбол үшөө жэлэй эхиндэ өөртөө даалгагдаһан коммунистнуудтай һайнаар танилсаһан, һуралсалайнгаа түсэбүүдые зохёоходонь тэдэндэ туһалһан, тэдэнтэй тус тустайнь консультаци үнгэргэдэг, конспектыень шалгажа үзэдэг байгаа. Тэрэнэй ашаар коммунистнуудынь өөһэдынгөө һуралсалай түсэбые дүүргэһэн ба үзэһэн материалаа гүнзэгыгөөр ойлгоһон байха юм. Мүн заводой главна технологой таһагай партийна организаци коммунистнуудай бэеэ даагаад политическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлгэдэ ехэ анхарал табидаг байгаа.

Коммунистнуудай идейно-теоретическэ ургалта эдэ партийна организацинуудай партидоторой ажабайдалай һайжарха ябадалда ехээр нүлөөлөө. Коммунистнуудынь суглаанууд дээрэ зоримгойгоор үгэ хэлэжэ, табигдаһан асуудалнуудые эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэдэг, үнэтэ дурадхалнуудые оруулдаг болоһон байна.

Гэхэ зуура, партийна эдэбхитэдэй ба интеллигенциин политическэ бэлэдхэлээ бэеэ даагаад дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зарим партийна организацинууд зохихо анхарал үшөө табинагүй. Паровозовагонно заводой зарим цехүүдэй, түмэр замай узелай, «Сельэлектрын» Бурят-Монголдохи конторын, «Росглавхлеб» трестын, Облпрофсоведэй, хүдөө ажахын Министерствын партийна организацинуудта марксизм-ленинизмын теориие бэеэ даагаад шудалдаг коммунистнууд һуралсалай жэлые хангалтагүйгөөр үнгэргөө.

Эдэ организацинуудай секретарьнууд ба партбюро бэеэ даагаад һурагшадта туһаламжа үзүүлдэггүй, тэдэнэй хүдэлмэриие саг үргэлжэ хинадаггүй байшоо. Иимэ дутуунууд бусадшье парторганизацинуудта гараһан байха юм.

Бэеэ даагаад политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ таарамжатай эрхэ байдалай бии болобошье, эдэ бүхы шалтагаанууд дээрэһээ городой зарим партийна организацинуудта бэеэ даагаад һурадаг коммунистнуудай тоо үшөөл үсөөн байһаар. Зарим коммунистнууд бэеэ даагаад һурахаяа болижо, кружогто ороно.

Бэеэ даагаад политическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлэгшэдэй һуралсалые хүтэлбэрилхэ гээшэ ехэ орёо юм. Юуб гэхэдэ, коммунист бүхэндэ тус тустань ондо ондоогоор хандаха, коммунистын ямараар һуража байһан тухай хододоо һонирхожо байха, тэрээндэ саг үргэлжэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэй. Бэеэ даагаад һурахые хүсэһэн коммунист бүхэн һуралсалай жэлэй эхиндэ өөрынгөө һуралсалай түсэб бодомжотойгоор табиха ёһотой. Партийна организацинууд хадаа эдэ түсэбүүдэйнь дүүргэгдэхэ ябадал хангаха уялгатай.

Бэеэ даагаад һуралсагшадта туһаламжа үзүүлхэ ба һуралсалыень хинаха хэрэгтэ тэдэнтэй индивидуальна ба групповой консультацинуудые, теоретическэ хөөрэлдөөнүүдые хэлгэ, семинарнуудые үнгэргэлгэ, рефераднуудые зүбшэн хэлсэлгэ ехэхэн һуури эзэлнэ. Коммунистнуудай һуралсалай хойноһоо хинаха ба тэдэндэ туһаламжа үзүүлхэ ябадалые бэе бэеһээнь таһалжа болохогүй. Партийна хүтэлбэрилэгшэ, коммунистнуудай юу уншадаг, үзэһэн асуудалнуудаа ямараар ойлгодог байһые шалгахатаяа хамта, ямар асуудалнуудаар бэрхэшээл тохёолдодог байһые элирүүлжэ, тэдэ бэрхэшээлнүүдыень зайсуулха шухала хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

Марксизм-ленинизмын теориие бэеэ даагаад шудалха методые үргэнөөр дэлгэрүүлгэ хадаа партийна гэгээрэлые эмхидхэлгэтэй ба шанарыень һайжаруулгатай холбоотой зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэ хүсэтэ зэбсэг боложо үгэнэ.

Кадрнуудай теоретическэ бэлэдхэл дээшэлүүлгэдэ лекцинүүдые уншалга ехэ удхашанартай. Юуб гэхэдэ, бэеэ даагаад һурагшадта марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудай гол удхань лекци дотор тайлбарилан үгтэдэг байна бшуу. Гадна, лекцинүүд дотор теориие ажабайдал дээрэ хэрэглэхэ жэшээнүүд харуулагдажа, марксизм-ленинизмые творческоор ойлгожо абаха ябадалдань бэеэ даагаад һурагшадта туһална. Үнгэрэгшэ жэлдэ партийна кабинедүүд ба олохон партийна организацинууд лекци уншалгада ехэ анхарал хандуулһан байгаа. Партиин түүхээр, философёор, политэкономёор, мүн СССР-эй гадаадын политика ба уласхоорондын харилсаанууд тухай хэдэн олон бүлэг лекцинүүд уншагдаһан байха юм. Гэбэшье, лекционно пропаганда ябуулга партийна эдэбхитэдэй ба интеллигенциин улам ургажа байгаа эрилтые үшөө хангажа шаданагүй.

Партийна кабинедүүдэй хүдэлмэридэ ехэ дутуунууд бии. ВКП(б)-гэй горкомой пленум болбол 1950—1951 онуудай һуралсалай жэлэй дүнгүүд ба һуралсалай шэнэ жэлдэ партийна организацинуудай зорилгонууд тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэдээ пропагандистнууд ба консультантнуудта городой партийна кабинедүүд методическа ба теоретическэ туһаламжа үзүүлдэггүй, кадрнуудай бэеэ даагаад һураха ябадал эмхидхэлгэдэнь парт[...] организацинуудта багаар т[...] даг байгаа гэжэ тэмдэглээ. [...] тийна кабинедүүдтэ марксис[...] ленинскэ теориин асуудалну[...] лекцинүүд үсөөн уншаг[...] Илангаяа паровозо-вагонно [...] дой парткабинедтэ лекци унш[...] хангалтагүй байха юм. Мү[...] родской партийна кабинедэй [...] дэлмэридэ дутуунууд олон.

Мүнөө городой партийна ор[...] низацинууд партийна һурал[...] шэнэ жэлдэ бэлдэжэ ба[...] ВКП(б)-гэй райкомууд, пар[...] мууд, партийна эхин органи[...] нууд хадаа үнгэрэгшэ жэлэй [...] дуу дутуунуудые хараадаа аб[...] мүнөө жэлдэ коммунистну[...] теоретическэ бэлэдхэлээ бэе[...] гаад һуралсажа дээшэлүүлх[...] рэгтэ анхаралаа ехээрханду[...] зэргэтэй. Тэрэнэй тулада ма[...] систско-ленинскэ һуралсал [...] татайгаар эмхидхэхэ бүхы шу[...] условии байгуулха, бэеэ даа[...] һурагшадта эрилтэ хэлгэ [...] лүүлхэ хэрэгтэй. Партийна ка[...] недүүд болбол консультантну[...] ба бэеэ даагаад һурагшадай [...] дэлмэриин дүй дүршэлые со[...] ба дэлгэрүүлхэ үүргэтэй.

Марксистско-ленинскэ теори[...] даа коммунизмын түлөө тэм[...] хүсэтэ тон шухала зэбсэг бо[...] Манай бүхы кадрнуудай [...] теоретическэ хэмжээе дээш[...] хэ тухай саг үргэлжэ орол[...] халаа партийна организаци [...] нэй гол анхаралда байха зэр[...]

К. Маслов, ВКП(б)[...]
Улан-Үдын горкомой секре[...]

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл

ЗООТЕХНИЧЕСКЭ БАРИЛГА ТООНОГҮЙ

...ын адуу малые амжалта-...р хүгжөөлгэ хадаа тэдэниие ...ба дулаан типовой байраар ...нһаа нилээд дулдыдаха ... Гадна, һайн байрада бай-...ал муу байратай малда ор-... 20 — 30 процент багаар ... гаргашаидагынь мэдээжэ. ...ээ колхозно ниитынгээ адуу ... дулаан байраар хангаха ... шухалын шухала зорилго ... Гэбэшье, Хориин аймагай ...ууд энэ хүдэлмэриие тэсэ-...гөөр удааруулжа байна. Тү-...һоор энэ аймагта 200 адуу-...йха 5 байра, 600 үхэрэй 8 ... 150 тугалай 3 байра, 11500 ...й 28 байра, 300 гахайн 3 ...ба 12500 шубуунай 14 байра ...аха байгаа. Энэ 61 байра ...н тула 16950 кубометр ба-...н модон, 3100 кубометр хю-...эн модон, 225500 хэһэг хир-... бэлэдхэгдэхэ ёһотой байгаа. ...й хамта, мүнөө аймагай ...уудта оройдоо 100 үхэрэй 1 ... 200 гахайн 2 байра ба 750 ...ай 2 байра баригдаад, мүн ...ды байра энэ һарада дүүр-...эр хараатай боложо байна. ...эн миил 4178 кубометр ба-...н модон, 762 кубометр хю-...эн модон, 225500 хэһэг хир-... бэлэдхэгдэнхэй. Аймагай ...уудта 150 хүнтэй барилгын ...лжын 15 бригада хүдэлмэ-... ёһотой аад, мүнөө оройдоо ... дархалжа байха юм. Тии-...ые тэдэнэр барандаа зоо-...ческэ барилгада хүдэлмэрил-... зариманиинь тэргэ, шарга ...оошье юумэ дархалжа бай-... Зоотехническэ барилга дээрэ ...рилэгшэдтэ ажалай ямар-...гүэб, нормо гэжэ байхагүй. ...ээ нэгэшье дарханай нор-...ды шэнээн дүүргэһые мэ-... оргагүй.

...ай зарим колхозуудай хү-...лэгшэд зоотехническэ ба-... тоодоггүй, мүнөө хүрэтэрөө ...э хүниие энэ хүдэлмэридэ ...гүй байһаар. Жэшээлхэдэ, ...ой (түрүүлэгшэнь Байбо-родин), Сталинай (түрүүлэгшэнь Трунев), Калининай нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь Гунзынов) ба «Гигант» (түрүүлэгшэнь Шлыков) колхозуудта зоотехническэ барилга огто ябуулагданагүй. Сентябриин 15-най байдалаар аймагай колхозуудай барилгын модо бэлэдхэлгэ дээрэ миил 3 хүн хүдэлмэрилнэ. Тиихэдэ дараанса хахалалга, хирпиисэ сохилго ба модо хюрөөдэлгэдэ колхозууд хүдэлмэришэдые табинагүй. Мүнөө «Гигант» колхоздо барилгын модон ба бусад материалнууд оройдоо бэлэдхэгдээгүй байһаар. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд зоотехническэ барилгые таһалдуулһан ябадалаа «хүн ехээр дутана» гэжэ тайлбарилдаг.

Хориин сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тахяанууд байра байдал муутай дээрэһээ олоороо үхэнэ. Һүни болоходо 30 — 40 тахяануудые нэгэ заахан хайрсаг соо хэдэг. Тиигээд тэдэнь дарсалдажа үхэдэг байха юм.

Энэ аймагай колхозуудта зоотехническэ барилгын хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһаниие һайн мэдэжэ байбашье, аймгүйсэдком ба ВКП(б)-гэй айком анхаралаа багаар хандуулна. Һүүлэй хэдэн һарын турша соо энээн тушаа асуудал суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээгүй. Тиихэдэ аймгүйсэдкомой хүдөөгэй ба колхозно барилгын таһагые даагша нүхэр Петров зоотехническэ барилгада дархашуулаа элсүүлхэ тухайнь колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ табинагүй, «хүн дутана» гэһэн хүндэгүй шалтагаантайнь эбсээд һуужа байна.

Ниитынгээ адуу малые типовой дулаан байраар дүүрэн хангахын тула зохихо хэмжээнүүдые аймагай колхозууд ба хүтэлбэрилхы организацинууд дары сагаа абаха ёһотой.

Б. Шаралдаев, «Бурят-Монголой үнэн» газетын корреспондент.

Малдаа дулаан байра бэлдэнэ

...шенай аймагай түрүү кол-... ниитын ашаг шэмэтэ мал-... хүгжөөхэ гурбан жэлэй тү-... дүүргэхын түлөө эршэмтэй-...мсэжэ байна. Колхозуудай ...алай тоо толгойн һураггүй ...һонтой дашарамдуулан, ...лай барилгануудые үргэ-...буулха зорилго табигдана. ...эй сомоной «1-е Мая» кол-... барилгын бригада таряа ху-... эхилтэр үнеэдэй ба га-...йра барижа дүүргээ һэн. Мү-...лажалай үшөө 4 байра шэ-... барижа дүүргүүтэй бай-... Тарэшэлэн «Боевик» кол-... малай байрануудые барилгын хүдэлмэри муу бэшээр ябуулна. Үнгэрэгшэ зунай турша соо эндэ эбэртэ бодо малай типовой хоёр байра баригдажа дүүргэгдээ. Мүн хониной хоёр байра баригдажа дүүргэгдэхэнь. Мыло-Бортойн сомоной Ворошиловай, Калининай нэрэмжэтэ колхозууд малай байрануудые бариха түсэбөө дүүргэжэ байна. Малай байрануудые бариха түсэб түргэнөөр дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөн эндэхи колхозуудай барилгын бригадануудта мүнөө үргэнөөр дэлгэрээ.

Н. Хазагаев.

Колхозой ажал механизацилагдана

...ын аймагай Маленковой ...тэ томодхогдоһон колхоз ...иинь түрүүлэгшэ нүхэр ...пов) мүнөө модо хюрөө-...рамаяа хүдэлгэбэ. Энэ ...нь колхозой электростан-...ээр хүдэлмэрилнэ. Хэдэ-...рэй турша соо тэрэнь ... кубометр пиломатериал, ... 700 кубометр модо хю-...ргаа. Пилорама хүдэл-... ашаар, энэ колхоз 208 ... метр талмайтай зерносушилка ба 192 квадратна метр талмайтай хушалтата ток богонихон болзор соо барижа дүүргэһэн байха юм.

Дашиханда Цыцеруновай хүтэлбэрилдэг 11 хүнһөө бүридэһэн барилгын бригада мүнөө племенной фермын малай байрануудые капитальнаар заһабарилжа эхилбэ. Энэ колхоз һаяхан мүн «Висхом» системын механизированнэ зерносушилка барижа дүүргээ.

Б. Бадашкеев.

Барилгашадай эрхим бригада

... Яруна» колхоз (түрүү-... нүхэр М. Цыдыпов) 22 ... бүридэһэн барилгын брига-...м. Тус бригада бригадир ...оржи Шэраповай хүтэлбэ-... хүдэлмэрилжэ, энэ жэлэй ... хойшо нилээд олон байра... баряа.

... бригада колхознигуудта ...рнүүдые бариһан ба олон гэрнүүдые заһабарилһан байха юм.

Мүн малай шэнэ байранууд баригданхай. Жэшээнь, 50 эхэ гахайн байха типовой байра, 500 тахяагай багтаха байра баригдаа. Колхоздоо электростанци, сушилка, правлениин конторо бариһан байна.

Ц. Дандаров.

Малшадай амжалта

... Аха» колхозой (Аха) ... С. Потоев ба Е. Хапта-...эд эрхим ажалаараа мал-...унда суурхана. Тэдэнэр даа-... 83 гүүнһээ 83 унага абажа, ...гөөр түлжүүлээ.

Тус колхозой ямаашан Еши Хаптагаева үни удаан саг соо мал дээрэ ажаллажа, ехэхэн дүй дүршэлтэй болоһон байна. Мүнөө тэрээнэй харууһалдаг 240 толгой хони ямаан барандаа тарганууд.

Д. Дугаров.

„Бурят-Монголой үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

„Телефонно линиин хүдэлмэри тухай“

... газетын августын 18-най ... «Телефонно линиин хү-... тухай» гэһэн статья толи-... байгаа.

... статья соо Түнхэнэй аймагта ... хөөрэлдэхэ хэрэг хү-... шуулагдаагүй гэжэ хэ-... байгаа.

... статья аймагай хэлхеэ холбооной конторын коллективэй гэшүүдэй суглаан дээрэ телефонистканууд ба телеграфистнуудай хабаадалгатайгаар зүбшэн хэлсэгдэжэ, статья соо заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүд абтаа гэжэ хэлхеэ холбооной Управлени манай редакцида мэдээсэбэ.

ХОРИИН АЙМАГТА

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭЭ

Хоринск тосхондо энэ жэлдэ шэнээр эмхидхэгдэһэн район хоорондын инкубаторна станциинхид аппарадта үндэгэ оруулха жэлэйнгээ түсэб 113 процент, дальбараа гаргаха түсэбөө 114 процент дүүргэбэ. 1951 оной сезон соо инкубацида 70000 хэһэг үндэгэ оруулаад, тэрээнһээ 47000 дальбараа гаргажа, колхозуудай шубуунай фермэнүүдтэ үгэһэн байна. Тэрэ тоодо: Хориин аймагай колхозуудта — 21000, Яруунын — 9000, Хэжэнгын — 1400 дальбараа үгтөө. Тэрэшэлэн эдэ аймагуудай хүдэлмэришэд, колхознигууд ба албахаагшадта олон дальбараа үгтэһэн байна.

ЭДИРШҮҮЛ ДЭЭДЭ ҺУРГУУЛИНУУДТА ОРОБО

Хориин дунда һургуулиие дүүргэһэн арба гаран эдир хүбүүд ба басагад дээдэ һургуулинуудта ороһон байна. Бурят-Монголой зооветинститудта Б. Батуева, Д. Дашеев, Т. Мантыкова, Б. Барадиев, Иркутска гүрэнэй университедтэ И. Неверов, В. Дамеев, Иркутскын мединститудта А. Машанов, Бурят-Монголой пединститудта — Э. Шантанова, Н. Дугаржапова, А. Содномов ба бусад оробо.

АВТОМОБИЛЬ-БИБЛИОТЕКЭ

Үбһэ ба таряа хуряалгын хүдэлмэринүүдтэ ябаһан колхознигуудые культурна хүдэлмэреэр хангахын тула Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэһээ эльгээгдэһэн автомобиль-библиотекэ аймагай колхозуудаар ябажа хүдэлмэрилнэ. Энэ библиотекэдэ политическэ, уранһайханай 200 гаран номууд бии.

Тус библиотекэ Хориин ба Анаагай сомонуудай колхозуудай полевой стануудаар ябаад, мүнөө Ашангын ба Краснопартизанска сомсоведүүдэй колхозуудта гараба.

ЗАЛУУ БАГШАНАР

Институдууд ба училищинуудые дүүргэһэн 30 залуу багшанар энэ жэлдэ ерээд, һургуулинуудта хүдэлмэрилжэ эхилбэ.

ШЭНЭ ДУНДА ҺУРГУУЛИ

Мүнөө жэлдэ Хасууртайн долоонжэлэй һургуули 9 класстай дунда һургуули болгогдобо. Энэ һургуули багшанарай кадрнуудаар дүүрэн хангагдаа.

Б. Намжилон.

Лекторнүүдэй суглаан

Яруунын аймагта лекторнүүдэй суглаан үнгэргэгдэбэ. Партиин айкомой лекторскэ группын 60 гаран гэшүүд тэрэ суглаанда хабаадалсаа.

Эндэ ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһагые дааша нүхэр Аюров колхозуудта лекционно хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха тухай асуудалаар элидхэл хэһэн байна. Лекторнүүд өөһэдынгөө һанамжануудые хэлэһэн, дүй дүршэлөө халан абалсаһан байха юм.

Тус суглаан дээрэ партиин обкомой лектор нүхэр Кужелев «Социализмһаа коммунизмда дамжан орохо үедэ арад зониие коммунистическээр хүмүүжүүлгэ» гэһэн темээр лекци уншаа.

Комсомольско политкружогуудай пропагандистнарай семинар

ВЛКСМ-эй Хориин айкомой дэргэдэ комсомольско политкружогуудай пропагандистнарай хоёр долоон хоногой семинар үнгэргэгдэбэ. Семинар дээрэ «Советскэ Союз—дэлхэй дээрэ хүдэлмэришэн ба таряашанай эгээн түрүүшын социалистическэ гүрэн», «СССР — илаһан социализмын орон», «Ленинско-Сталинска комсомол—коммунистическэ партиин үнэн туһалагша ба дайшалхы резерв мүн», «Ленинско—Сталинска парти—советскэ общесвын хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы хүсэн» гэһэн ба бусад лекцинүүд уншагдаһан байна. Тэрэшэлэн политическэ һургуулиин программын зарим асуудалнуудаар тематическа занятинууд үнгэргэгдэбэ.

ОРДЕНТО КОЛХОЗДО

Ганзурино тосхоной клуб соо хүн зон олон. Эндэ «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденто «8-е Марта» колхозой колхознигуудай хамгын суглаан болобо. Хүдэлмэриһөө ороһон колхознигууд, трактористнууд ба комбайнернууд барандаа суглараа. Гүрэндэ таряа тушааха жэлэйнгээ түсэбөө республика дотороо эгээн түрүүн, болзорһоонь урид дүүргэһэн энэ колхозой гэшүүд ВКП(б)-гэй обкомой бэшэг омогтой баяртайгаар сонособо. ВКП(б)-гэй обкомой амаршалгын бэшэгэй харюуда таряа хуряалгаяа түргэнөөр дүүргэхэ гэжэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга колхознигууд абаһан байна.

Уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө үглөөдэрынь колхознигууд ба механизаторнууд улам эршэмтэйгээр ажаллажа оробо. Энэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Саянтын МТС-эй эрхим комбайнер Кузьма Мамаев «Сталинец—6» гэжэ хүсэтэ шэнэ комбайн абажа, ажалайнгаа темпые улам шангадхаа. Энэ комбайнова агрегат дамжуулгын хоёр Улаан туг барижа ябана. Колхозой правлени ба парторганизациин дамжуулгын Улаан туг энэ агрегадта августын 15-да барюулагдаа һэн. Удаань, августын 28-да МТС-эй дирекциин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа..

* * *

Үнжэгэн сагаан манан Агитцарай шулуун хабсагайнууд өөдэ яаралгүйхэн һолжорно. Үглөөнэй шүүдэртэй тала наранай гэрэлдэ ялалзан харагдана. Полевой станһаа зүүлжээ Подглина, Степь, Харганка гэжэ участогуудта һаяхан хахалагдаһан намарай пар харална. Соломын томо томо һүринүүд тэрээн дээгүүр олоороо тобойлдон шарална. Тэрэ наагуурнь ячмениин поли дээрэ хаа яа нарииханаар хуугайлан «Сталинец—6» комбайн ябана. Дээрэхи Улаан тугынь үглөөнэй һэбшээндэ уриханаар намилзана. Энэ хадаа комбайнер Мамаевай агрегат байгаа. Мамаев штурвалаа баринхай, хедерэй сабшалгын аппарат тээшэ анхаралтайгаар харана. Сабшалгынь аппарат эгээн доогуур табигданхай тула зарим тээгүүрээ бага зэргэ газар шуулараад абана. Богони шэлбэтэй ячмень иимэ доогуур сабшангүй аргагүй, зарим колосууд хадагдангүй үлээгдэжэ болохо байна бшуу. Доогуур сабшуулхадань нэгэшье колос үлээгдэнэгүй, соломо ехээр хуряагдана, 10 сантиметрһээ ута бэшээр соломын узуур үлэнэ. Соломокопнительһаа гараһан соломын томо томо баалнууд нэгэ жэглэхэнээр жэрылдэнэ. Комбайнай хойноһоо таряанажалай бригадынхид ябажа, соломо һүрилнэ. Үдэртөө хуряагдаһан участогууд тэрэ һүниндөө намарай пар болгогдон хахалагдана.

—Гурбадахи үдэрөө энэ машинаар хүдэлмэрилнэб. Ёһоорхон лэ машина даа. Комбайнерай хэхэшье юумэнь үгы гэхэдэ болохо, — гээд Мамаев энеэнэ, — өөрыгөө механическаар тоһододог юм, һаадгүйгөөр хүдэлдэг.

— Нормоёо дүүргэнэ гүт? — гэжэ һонирхоходомнай, комбайнер ехэ гайхангяар маанад тээшэ хараад хэлэнэ:—иимэ гайхамшагта машинаар дүүргэнгүй яахабибди. Нормомнай үдэрэй 9 га юм. Теэд, манай агрегат 15—16 гектар хуряадаг. Үнэн сэхэ хүнүүд бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байхадань, комбайнернууд тэдэнэрһээ гээгдэхэ ёһотой аал? Бидэнэр тиимэ эрхэгүйбди. Штурвалайнгаа хүдэлэсэ бүхэниие эб найрамдалай хэрэгтэ, түрэл инаг Эхэ оронойнгоо хүгжэн дэбжэхэ хэрэгтэ зорюулха ёһотойбди. Эгээл иимэ бодолтойгоор бидэнэр ажалланабди. Республикын түрүү комбайнернуудай уряада харюу болгон, манай агрегат сезон соогоо 400 га таряа хуряаха уялга абаа һэн. Энэ уялгаяа дүүргэхэ байһамнай лабтай. Мүнөө 200 гаран гектар хуряагаад байнабди.

Соломокопнитель дээрэ энэ залуу комсомолец Григорий Брянский байна. Энэ хүбүүн агрегадайнгаа эрхим хүнүүдэй нэгэн гэжэ тоологдодог, үдэр бүри 4 — 5 ажалта үдэр олодог юм. Бункерһаа таряа мэшээглэлгэ дээрэ басагад Торгашина Брянская хоёр мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Трактористнууд Никифор Бурундуков, Алистага Брянский гэгшэд ДТ—54 трактораар үдэр һүнигүй хүдэлмэрилдэг. Тэдэнэр үдэртөө манай комбайн шэрэдэг, һүниндөө 7,5 гектарай орондо 11 гектар хүрэтэр намарай пар хахалдаг юм. Манай тракторна бригада 120 гектарта намарай хара таряа тарижа, саг соонь дүүргээ һэн. Мүнөө энэ таряан тон һайнаар үндэһэлөөд, һөөмһөө ута болоо, — гэжэ Мамаев саашань хөөрэнэ.

— Нүгөөдэ комбайнертнай ямараар хүдэлмэрилнэб?

— Шэнэхэн «Сталинец—6» комбайн абахадамни штурвальщик Михаил Еманаков «Коммунар» комбайнайгаа начальнигаар үлөө һэн. Нормоёо ходо үлүүлнэ, тэрэ хүбүүн һайн комбайнер болохо даа, — гэжэ суута комбайнер харюусана.

Комбайнынь загуунайнгаа үзүүртэ хүрэжэ ерэбэ. Бункер сооһоонь сортовой ячмениин алтан шаргал орооһонууд шуршаганан урдажа, доронь тодоотой байһан мэшээгүүдые дары дүүргэнэ. Томо томо мэшээгүүд тэнзэгэд гэлдэн, газарта һолжорон унана. Хүдэр гартай хүбүүд тэдээниие үргэжэ, автомашинануудта, тэргэнүүдтэ тээнэ. Агрегат яаралгүйхэн эрьелдээд, гүбээе үгсэн һөөргөө ошоно. Эб найрамдалай вахтада жагсаһан энэ комбайнай дорюун абяан ойрын хабсагайнуудта сууряатан зэдэлнэ. Ингэжэ, комбайнова агрегадай ажалайнь юрын нэгэ үдэр эхилбэ.

Сортовой таряан колхозой тоогуудта таһалгаряагүй зөөгдэжэ, зернопультаар, триерээр, сортировкоор сэбэрлэгдэн, эрхим кондицида хүргэгдөөд, «Главзаготсортзерногой» эндэхи пунктда тушаагдана. Иволгын аймагай «8-е Марта» колхоз аймагайнгаа колхозуудые сортовой үрһөөр хангадаг үрһэнэй ажахы юм. Энэ колхоз сортовой шэниисэ, намарай хара таряа, хабарай хара таряа, овёс, ячмень, просо, гречихэ, рыжик мүн хартаабха ургуулна.

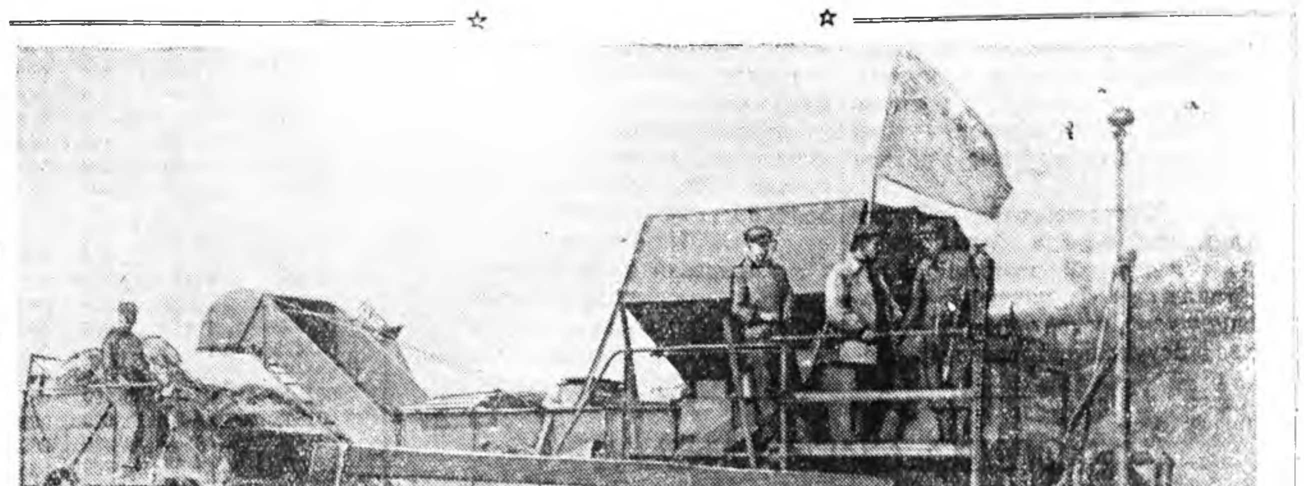
Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ колхозой нэгэнтэ бэшэ хабаадаһаниие харуулһан дипломууд ба гэршэлгэнүүд рамануудта һуулгагдажа, колхозой түрүүлэгшын кабинет соо үлгэгдэнхэй. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ Гольский — гуша гаран наһанай нарин хара хүн—столой саана һууна.

— Гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө республика дотороо эгээн түрүүн дүүргэһэндээ манай колхознигууд омогтой, — гэжэ нүхэр Гольский хөөрэнэ.—Мүнөө МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натуротүлбэреэ, мүн «Главзаготсортзерногой» пунктда сортовой таряа тушаажа байнабди. Үрһэнэй, страховой, фуражна болон ниитын бусад фонднуудые байгуулжа дүүргээд, колхознигуудай ажалта үдэр бүхэндэ 3—4 килограмм таряа хубааха зорилготойбди. Үрһэнэй ажахы болоһоор колхозоймнай олзо доход нилээд ехэ болоо агша. Нэгэ центнер юрын хара таряа тушаахада гүрэн 6 түхэриг 60 мүнгэ түлэдэг һаа, нэгэ центнер сортовой таряа тушаахадамнай хоёр дахин ехэ мүнгэ түлэдэг юм. Жэшээлхэдэ, мүнөө 157 центнер намарай хара таряа тушаагаад байхадаа 1036 түхэриг 20 мүнгэнэй орондо 2072 түхэриг 40 мүнгэ абаабди. Гадна, нэгэ центнер сортовой таряа тушааһанай түлөө 12,5 килограмм таряан нэмэжэ бэшэгдэдэг. Жэшээнь, 157 центнер таряа тушаахадаа 177 центнер 50 килограмм тушааһан болонобди. Амжалта яагаад туйлагдааб гэнэ гүт? Нэгэдэхеэр, ажалай эмхидхэл муу бэшээр табигдаһан байгаа. Манай колхоздо ажал хэжэ шадаха 185 хүн тоологдодог. Тэдэнэй 120 хүниинь таряа хуряалга ба тушаалгын хүдэлмэридэ хабаадуулагданхай. Гэхэ зуура, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэриие болюулаагүйбди. Коммунист Афанасий Торгашинай хүтэлбэрилдэг 20 хүнһөө бүридэһэн тэжээл бэлэдхэлэй бригада Верхние Забоки, Шестаково болон бусад участогуудта сабшалангаа хоёрдохёо сабшажа, хуряажа байна. Хоёрдохёор, партийна организаци колхознигууд ба механизаторнуудай дунда политическэ-ниитын хүдэлмэри һайнаар табяа. Амжалтын нэгэн шухала нүхэсэл энэ гээшэ. — гэжэ нүхэр Гольский хөөрэнэ.

Колхозой партийна организаци секретарь нүхэр Ковалёвой хүтэлбэри доро колхознигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Бүхы коммунистнууд агитаторнуудаар хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр өөһэдынгөө эршэмтэй ажалаар бусадта жэшээ харуулдаг. Эрхим агитаторнууд Каннуников, Брянский, агроном Клементьева болон бусад полевой стануудта хөөрэлдөөнүүд ба газетэ уншалгануудые саг үргэлжэ үнгэргэнэ. Комсомолецууд-агитаторнууд коммунистнуудһаа гээгдэнэгүй. Ханын газетэнүүд болон «дайшалхы хуудаһанууд» ходо-доо гаргагдажа, түрүү колхозууд, колхознигууд ба механизаторнуудай дүй дүршэл нэбтэрүүлэгдэдэг, бригаданууд болон колхознигуудай хоорондохи мүрысөөнэй дүнгүүд толилогдодог байна. Политическэ хүдэлмэриин центр полевой стануудта абаашагдаа. Бригадануудай суглаанууд үйлэдбэриин асуудалнуудые шиидхэхэһээ гадна, мүн олониитэ колхознигуудай дунда политическэ хүдэлмэриие эмхидхэлгын эрхим формо болоо.

Амжалтаараа урмашаһан энэ колхозой колхознигуду ба механизаторнууд политическэ эдэбхеэ, ажалайнгаа темпые улам дээшэлүүлэн, ойрын үдэрнүүдтэ таряа хуряалгаяа дүүргэжэ, ажахын шэнэ амжалта туйлахын ба колхозоо улам баяжуулхын түлөө, түрэл оронойнгоо хүсэ шадалые улам нэмээжэ, бата бэхи эб найрамдалай хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулхын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

Б. Мунгонов, «Бурят-Монголой үнэн» газетын тусхай корреспондент.

Иволгын аймагай «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденто «8- Марта» колхозой поли дээрэ эрхим һайнаар ажаллажа, комбайнернуудай мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэнэй түлөө Саянтын МТС-эй комбайнер Кузьма Мамаевта МТС-эй дирекциин ба партийна организациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа. Эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференцидэ делегадаар хабаадаһан нүхэр Мамаев мүнөө улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Мамаевай комбайнова агрегат таряа хуряажа ябана.

С. Коробейниковэй фото.

Б. МУНГОНОВ

Томмиин хөөрхэн гулабхаа

Ниидэнэ, даляа һэбинэ
Томмиин хөөрхэн гулабхаа,
Негрхэн хүбүүн дал, тэрээхэн,
Америкын штадта һуудаг юм.
Һайхан байшан соо байдаггүй,
Һангирхай сарай соо хонодог юм,
Эжынь хилээмэ бэдэрэнхэй,
Абань линчээр алагданхай.
Үшөө амиды һуухадаа
Үбгэн негр хүбүүндээ
Өөрсэхэн гулабхаа бэлэглээд,
Үһынь эльбэн хэлээ һэн:
«Шуһан гартай шулмасһаа
Сула һэргылжэ ябаарай,
Шуурхай, хирэтэй доллараар
Сохижо хүниие аладаг юм.
Хөөрхэн энэ гулабхаа
Хэтын эбэй һүлдэ юм,
Алдарта Совет нютагтайл,
Алтан жэгүүрынь эршэтэйл».
Дайн дажарай галые
Һүжэрөө үдыдэнь сарахаа
Даляа һэбин ниидэнэ
Дорюухан харастай гулабхаа.
Шуһата доллар баринхай
Шулмас янки алууршан
Шуухирна, хашхарна галзууран:
«Харбыт, амадыт тэрээнии!»
Зүнтэг янки шадалаараа
Зонхилно, занана дэмыдэ,
Үгынь дууладаг үбэштэйшүүл
Улам үсөөрнэ дэлхэйдэ.
Хурдан далитай гулабхаа
Холуур саагуур ниидэнэ,
Хамаг нацын арадуудай
Халуун зүрхынь холбоно.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ һайнаар бэлэдхэхэ

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой V пленум ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие хүдөөдэ һайжаруулха тухай тогтоол гаргаһан байна. Республикын олонхи аймагуудай культурно-гэгээрэлэй таһагууд ба хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд энэ тогтоолые гол хүтэлбэри болгон, бодото хэрэг дээрэнь амжалтатайгаар бэелүүлнэ.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанулай хүдэлмэри клубууд, уншалгын байшангууд ба библиотекэнүүдые үбэлэй условидо бэлэдхэлгэһээ нилээд дулдыдаха байна. Хойто-Байгалай аймагта (культурно-гэгээрэлэй таһагые даагша И Волегжанин) культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулхаһаа гадна, үбэлдэ бэлэдхэлгые эмхитэйгээр үнгэргэнэ. Бүхы клубууд, уншалгын байшангууд, библиотекэнүүд үбэлдэ хүрэхэ түлеэгээр хангагданхай ба заһабарилагданхай. Хүдөөгэй уран һайханай самодеятельностиин кружогууд үбэлдөө табигдаха концертнүүдэй шэнэ репертуар бэлэдхэжэ эхилэнхэй. Энэ кружогуудта хүдөөгэй интеллигенци ба залуушуул үргэнөөр хабаадуулагдана.

Мүн Баргажанай, Кяхтын, Байкало-Кударын ба бусад аймагуудта культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ муу бэшээр бэлэдхэнэ.

Тиигэбэшье, республикын зарим аймагуудта культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэлгэ хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, Зэдын, Түнхэнэй, Заиграйн, Закаменай аймагуудта энэ шухала асуудал нэгэнтэ бэшэ хэлсэгдэжэ, олон тоото тогтоолнууд гаргагдаһан ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэлгээр тусхай комисси байгуулагдаһан болобошье, бодото дээрээ энэ гэхэ мүртэй ажал хэгдэнэгүй. Түнхэнэй аймагта (культурно-гэгээрэлэй таһагые даагша Арзухаев) культурно-гэгээрэлэй 15 эмхи зургаануудһаа миил 7-ниинь үбэлдэ бэлэдхэнхэй гэжэ тоологдоно. Малажалай фермэнүүдтэхи улаан буланууд огто орхигдошонхой. Гадна, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд муугаар финансировалагдана. Энэ аймагта культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай заһабарилгада ба доторой хэрэгсэлдэ гаргашалхаар хараалагдаһан мүнгэнэй оройдоо 35 процентнь (сентябриин 1-нэй мэдээгээр) үгтэнхэй байха юм. Гадна, ном хулалдажа абахаар һомологдоһон 13 мянган түхэригэй оройдоо 1300 түхэригынь үгтөө. Хүдөөгэй 23 клубүүдһээ миил 8-ниинь үбэлдэ бэлэдхэнхэй. БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө нэгэнтэ бэшэ заагдаһан байбашье, Түнхэнэй аймсоведэй гүйсэдком культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай ажал ябуулгые һайжаруулхын тула шиидхэхы хэмжээнүүдые абанагүй.

Мүн Мухаршэбэрэй аймагта миил 2 клуб үбэлдэ бэлэдхэнхэй. Эндэ колхозуудай правлениин хүтэлбэрилэгшэд ба партийна организацинуудай секретарьнууд энэ шухала асуудалые тоодоггүй заншалтай. Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо муу бэшэ клуб бии. Тиигэбэшье, нютагай партийна организациин хайхарамжагүйгөөр хандадаг ушарһаа энэ клубтэ ямаршье ажал ябуулагданагүй. Тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Бродников клубайгаа сонхонуудта дабхар рамануудые һуулгуулхаб, пеэшэн, үүдэнүүдыень заһабарилуулхаб гэжэ хоёрдохи жэлээ хии талаар найдуулна. Гадна, Суулгын сомоной Соведэй Молотовой нэрэмжэтэ колхозой правлени (түрүүлэгшэнь Аюшеев), эхин партийна организаци (секретариинь нүхэр Хандажапов) культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэнэгүй.

ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкомдо ба аймсоведэй культурно-гэгээрэлэй таһагта (даагшань нүхэр Леонов) энэ шухала асуудал зүбшэн хэлсэгдэнэгүй.

Мүн республикын бусадшье аймагуудта иимэрхүү баримтанууд үзэгдэнэ. Юрэнхыдөө культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай нэгэн ехэ дутагдалынь юуб гэхэдэ, радио ашаглаха хүдэлмэри тоодоггүй ябадал болоно. Хүдөөгэй зарим уншалгын байшангууд, клубуудта мүнөө хүрэтэр радио тодхогдоогүй ба олохон колхозой радиоузелнуудта элдэб техническэ заһабарилга хэгдээгүй, радиопитаняар дуталдаһан дээрэһээ хүдэлмэреэ зогсоонхой.

Һүүлэй үедэ Роскниготоргын республиканска библиотечнэ коллектор муугаар хүдэлмэрилнэ. Хүдөөгэй библиотекэнүүдые шэнэ һайн номуудаар ханганагүй. Иимэ ушарһаа, республиканска бибколлекторэй нэрэ дээрэ хүдөө уншагшадһаа олон тоото гомодол ороно.

ВКП(б)-гэй обкомой пленумэй тогтоолые хүтэлбэри болгон, аймагуудай ба городуудай эмхи зургаанууд культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые үбэлдэ бэлэдхэлгэ хангаха уялгатай. Мүн клуб, уншалгын байшан, библиотекэ, улаан булан бүхэнэй заһабарилга ба тэдээниие культинвентаряар хангалга дүүргэгдэхэ ёһотой. Хүдөө нютагай олониитые үргэнөөр хабаадуулжа, гэр байра дулаалалгаар, түлеэ бэлэдхэлгээр воскреснигүүдые эмхидхэхэ шухала. Гадна, комсомольско ба профсоюзна организацинууд энэ хэрэгтэ туһалха зэргэтэй.

ВКП(б)-гэй обкомой V пленум болбол тогтоол соогоо республика дотор культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһаниие тэмдэглээд, хүдөө тосхондо культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һайжаруулхыень культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгые эрхилхэ управленидэ дурадхаһан байна. Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һайжаруулхын тула нэн түрүүндэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта материальна база байгуулха ба үбэлдэ бэлэдхэлгые һайнаар үнгэргэхэ ёһотойбди.

П. Стужин, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ управлениин начальнигай орлогшо.

Японитой нэгэн талын „эбэй договор" баталалга тушаа Хитадай Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Чжоу Энь-лайн мэдүүлгэ

ПЕКИН, сентябриин 19. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, сентябриин 18-да Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительствын гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лай Японитой нэгэн талын эбэй договорые Сан-Францискода Холбоото Штадуудай ба тэрэниие дагагша гүрэнүүдэй баталһан тушаа иимэ мэдүүлгэ толилбо:

Эгсэ 20 жэлэй урда тээ, 1931 оной сентябриин 18-да мукденскэ инцидент болоһон байна, тэрээгээр японско империализм Хитадта эсэргүү өөрынгөө зэбсэгтэ агресси эхилһэн байгаа. Тэрэ үдэрһөө хойшо Хитадай арад Японидо эсэргүү зэбсэгтэ тэмсэл эхилээ. Удаа тээнь, 1937 оной июлиин 7-до японско империализм бүхы Хитадые эзэлэн абаха зорилгоор, Люкоуцзяода инцидент үүдхэжэ, удаадахи алхамаа хэһэн байна. Тиимэһээ Японидо эсэргүү зэбсэгтэ тэмсэл хадаа Японидо эсэргүүсэхэ национальна дайн болоо. Хитадай арад японско империализмын бута сохигдохо ба капитулировалха хүрэтэр 8 жэлэй турша дотор энэ дайнда баатарлигаар тэмсэбэ. Хитадай арад японско империализмые бута сохиһон агууехэ дайнай удаан саг үеые дабажа үнгэрөө, угаа ехэ гээлтэ хоролтодо ороо, эгээн ехээр хубитаяа оруулаа гэжэ арсашагүй баримтанууд гэршэлнэ. Хэды тиимэ болобошье, уласхоорондын бүхы хэлсээнүүдые нюуса бэшээр эбдэжэ, Холбоото Штадуудай правительство 1951 оной сентябриин 4-дэ Сан-Францискода конференци зарлаха үедээ Хитадай Арадай Республикые илгажа гаданашалһан ба энэ конференци дээрэ, сентябриин 8-да, Японитой нэгэн талын эбэй договор баталһан байна. Бүхы хитад арад энээн тушаа зэбүүрхэл ба протест мэдүүлнэ. Японитой баталха эбэй договорой американо-английска проект ба Сан-Францискодахи конференци тушаа 1951 оной августын 15-да минии хэһэн мэдүүлгэ хүсэндөө үлэнэ гэжэ соносхохые Хитадай Арадай Республикын правительство шухалада тоолоно. тиихэ зуураа энэ асуудал тушаа иимэ мэдүүлгэ нэмэжэ хэхые намда даалгаба:

1. Сан-Францискодахи конференци дээрэ Холбоото Штадуудай правительствын хашалта доро, Хитадай Арадай Республикын хабаадалгагүйгөөр Японитой баталагдаһан нэгэн талын эбэй договор хадаа бүхы талын эбэй договор бэшэ байхаһаа гадна, бодото договор боложо яажашье шадахагүй байна. Энэ хадаа японско милитаризмые һэргээхэ ябадалда шэглүүлэгдэһэн договор. Хитад ба Советскэ Союз тушаа дайсан харша байха, Азида аюул тохёолдуулха ба агрессивнэ шэнэ дайнда бэлэдхэхэ договор мүн. Эбэй договор гэдэгэй баталагдаһанай һүүлээр хэдэн час болоод байхада, Холбооото Штадуудай правительство аюулгүйн американо-японско хоёр талын пактые Иосидын японско правительствотай баталһан байна, энэнь Японииие шэнээр зэбсэглэхэ ба тэрэниие американска сэрэгэй база бүрин болгохо зам сэбэрлэхэ зорилготой юм. Энэ хадаа Холбооото Штадуудай правительство Азида болон Дальна Восток дээрэ улам ехэ хэмжээтэй агрессивнэ шэнэ дайнда бэлэдхэжэ байна гэжэ алдуугүйгөөр гэршэлнэ. Сан-Францискода Японитой баталагдаһан эбэй договор ба аюулгүйн американо-японско хоёр талын пакт хадаа Хитадай Арадай Республикада ба Азиин олон бусад оронуудта ехэ аюул тохёолдуулна гэжэ Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительство тоолоно. Сан-Францискода Японитой баталагдаһан эбэй договорые ба аюулгүйн американо-японско хоёр талын пактые агрессивнэ шэнэ дайнда бэлэдхэлгэ шангадхахын тулада ашаглаха гэһэн Холбооото Штадуудай правительствын хорото бузар түсэбтэ эсэргүү хитад арадай эрид шангаар, эсэстээ хүрэтэр тэмсэхэ байһаниинь лабтай.

2. Сан-Францискодахи конференци ба тус конференци дээрэ Японитой баталагдаһан нэгэн талын эбэй договор Хитадай, Советскэ Союзай арадуудай, Азиин ба бүхы дэлхэйн арадуудай үзэл бодолые харуулаагүй байхаһаа гадна, энэ үзэл бодолдонь сэхэ зүришэнэ, ушарынь американска правительство конференцидэ Хитадай Арадай Республикые уриха тухай Сан-Францискодахи конференцидэ хабаадаһан Советскэ Союзай, Польшын ба Чехословакиин делегадуудай дурадхалнуудые хэрзэгы шэрүүнээр ба эридээр буруушааһан, мүн Японитой эбэй договор баталалга тушаа Советскэ Союзай хэһэн элдэб шухала дурадхалнуудые буруушааһан байна, тэдэ дурадхалнууд уласхоорондын хэлсээнүүдэй үндэһөөр хэгдэһэн байгаа. Тэрээнһээ гадна, американска правительство азиатска оронуудай дура хүсэл ба найдабариие тоогоогүй, Индиин ба Бирмын дурадхалнуудые буруушаагаа.

Американска правительстваар зохёогдоод, Сан-Францискода Японитой баталагдаһан эбэй договор ба аюулгүйн американо-японско хоёр талын пакт хадаа Азида ба бүхы дэлхэйдэ эб найрамдал асаржа хэзээдэшье шадахагүй. Тэдэнэр Азида ба дэлхэйдэ мүнөө байһан түгшүүрилые шангадхажа болохо байна. Азида ба дэлхэйдэ түгшүүритэ байдал бии болгоһон американска правительствын зүгһөө дайнда бэлэдхэхэ зорилгоор хэгдэһэн энэ ябуулга. Кореядэ тэдэнэй хэһэн зэбсэгтэ интервенци бүхы дэлхэйн арадуудай, нэн түрүүн Азиин арадуудай зүгһөө эрид эсэргүүсэлтээр угтагдаха байһаниинь лабтай.

Азида ба дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха зорилгоор, мүн Дальна Восток дээрэ дай үргэдхэхэ аюулда һаад хэхын тулада, хитад арад болбол дэлхэйн бүхы арадуудтай, Азиин бүхы арадуудтай хамтадаа, Сан-Францискода Японитой баталагдаһан эбэй договор һайшаагаагүй ямаршье ороной, илангаяа Азиин ямаршье ороной правительствотай хамтадаа тэмсэхээр бэлэн байна. Сан-Францискода Японитой баталагдаһан эбэй договор ба аюулгүйн американо-японско хоёр талын пакт Дальна Восток дээрэ дай үргэдхэхэ аюул тохёолдуулна.

Сан-Францискода Японитой баталагдаһан эбэй договор ба аюулгүйн американо-японско хоёр талын пакт хадаа Японидо ашагтай байжа яажашье болохогүй, харин Японииие агрессивнэ шэнэ дайнда татан оруулха ба японско нациие үхэлдэ абаашаха зорилгоор баталагдаһан сэрэгэй заговорнууд болоно. Японско милитаризмые һэргээн бодхоохые зэрлиг муухайгаар оролдожо, американска империализмын алба хэлэг Япониин зонхилхы ангиин доторхи хархис бүлэг хадаа ороной национальна бэеэ лааха байдал ба суверенитедые арсалтагүйгөөр худалдаһан, мүн Сан-Францискода эбэй договор ба аюулгүйн американо-японско хоёр талын пакт баталһан байна. Тэрэнэй үндэһөөр Япони хадаа урдань хэзээшье үзэгдөөгүй национальна ехэ кризистэй тохёолдобо. Энэнь американска империализмын ба японско урбагша бүлэгэй агрессивнэ политикада эсэргүүсэн японско арадай тэмсэл шангадхахань лабтай.

Демократи ба бэеэ даанхай байдал, эб найрамдал ба прогрессые японско арадай оложо абахыень Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительство хүсэнэ. Хитад арад японско арадтай эбтэй ажаһуухые, Дальна Восток дээрэ эб найрамдал хамгаалхын тулада хани барисаатай боложо нэгэдхэые хүсэнэ. Тиимэһээ хитад арад бидэнэр Сан-Францискода баталагдаһан урбагша договорто эсэргүү японско общестывын бүхы патриодуудай тэмсэлые, мүн Хитадай ба Япониин хоорондохи дайнай байдал түргэнөөр болюулха ба амгалан ажаһуудал хангаха ябадалда шэглүүлэгдэһэн тэдэнэй оролдолгые һайшаанабди, тэдээндэ таларханабди. Бүхы дэлхэйн арадууд японско арадай тэмсэлые халуунаар һайшааха ба дэмжэхэ, японско арад эсэсэй илалта туйлахань лабтай гэжэ этигэнэбди.

4. Сан-Францискода Японитой баталагдаһан эбэй договор Хитадай Арадай Республикын хабаадалгагүйгөөр бэлэдхэгдэһэн, зохёогдоһон ба баталагдаһан ушарһаа, арадай Центральна правительство тэрэниие хуули бусаа ба хүсэгүй гэжэ тоолоно. Тиимэһээ тэрэниие ямаршье ушарһаа мэдэхэ шадахагүй байна гэжэ Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительство үшөө дахин мэдүүлнэ.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУ[Д]

АРАДАЙ АРМИИН ГЛ[АВНА] КОМАНДОВАНИИН МЭД[ЭЭСЭЛ]

ПХЕНЬЯН, сентябриин (ТАСС). Корейскэ Арадай соединенинүүд Хитадай һайндуратанай частьнуудтай хани харилсаатай ябажа фронтнууд дээрэ дайсанай шанга добтолгонуудые тайгаар гэдэргэнь сохёод, хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ хоролтонуудые ушаруулаа Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани дэр мэдээсэбэ.

Центральна фронт дээрэ хониин райондо ба Хва хойгуур Арадай армиин час болбол Арадай армиин хам тын лини сүмэлэн гарахые үдэрэй турша дотор үсэд оролдоһон американска 1-д томеханизированнэ ба 24-д хотно дивизинүүдэй добто дые гэдэргэнь сохёо. байлдаанай поли дээрэ олон нүүдээ алуулба.

Зүүн фронт дээрэ Арад миин частьнууд болбол Ин хойгуур, Хяннобансан хады до Арадай армиин хамга лини сүмэлэн гарахые эри лисынмановска 8-дахи ба дивизинүүдэй үсэд шанга добтолгонуудые амжалт гэдэргэнь сохёо. Дайсанай тэ ехэ гээлтэ хохидол уша даһан байна.

Мүнөөдэр Арадай арми нитнэ частьнууд ба дайсан молёдуудые агнан буудагш санай 12 самолёт унагаа самолёдууд Пхеньян, Аньак, Саривонь ба Хва родуудые зэрлиг муухайга бодсһон ба буудаһан байн

Мексикын компартиин секр[етарь] Энсин түрмэһөө сүлөөл[эгдэбэ]

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин (ТАСС). Ажалшадай олон протестнүүдтэй дашарал полици хадаа Мексикын тиин секретарь Энсиниие т сүлөөлөө гэжэ «Дейли газетын корреспондент Мекс мэдээсэнэ. Энсин хадаа жэлэй сентябриин 1-дэ ар лагдаһан юм. Тэрээнһээ га лици 100 студентнүүдые найрамдалай петицидэ гар даг табан хүниие сүлөөлб

Эб найрамдалай түлөө Кубинска национальна ко түлөөлэгшэ Ладислас К гэгшые засагаархид сүлөөл

Эдлжээтэбэшэ парламентска һунгалта-ууд Англи болохонь

ЛОНДОН. сентябриин (ТАСС). Октябриин 25-да гэбэшэ парламентска һунгалта болохонь гэжэ Лондондо соносхогдобо.

Харюусалгата ре[дактор] Б. А. ОЧ

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ҺЭРГЭЭН БОДХООХО БА ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ ДҮРБЭДЭХИ УРЬҺАЛАМЖ[А]

1951 оной сентябриин 9-дэ Андижан городто болоһон шүүбэринүүдэй дүрбэдэхи тира[ж]

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы 242 разрядуудта серинүүд ба облигацинуудай удаадахи номернуудта шүүбэринүүд буугаа гэбэл:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№
060132	1—50	200	064243	1—50	500	067018	02*)	1 000	069608	41*)	1 000	073593	49*)	1 000	077113	1—50
060226	1—50	200	064282	29*)	1 000	067115	48*)	1 000	069937	25*)	1 000	073709	1—50	500	077150	50*)
060301	1—50	200	064433	27*)	5 000	067334	49*)	1 000	069948	1—50	500	073727	07*)	1 000	077325	45*)
060606	10*)	1 000	064463	33*)	1 000	067339	1—50	500	070191	38*)	1 000	073861	23*)	1 000	077535	44*)
060690	11*)	1 000	064493	15*)	1 000	067388	48*)	1 000	070267	36*)	1 000	074124	12*)	1 000	077631	31*)
060772	1—50	200	064816	1—50	200	067477	11*)	1 000	070643	1—50	200	074131	47*)	10 000	077674	21*)
060875	1—50	200	064958	40*)	1 000	067480	1—50	500	070695	50*)	1 000	074416	1—50	500	077785	30*)
060954	31*)	1 000	06 029	37*)	1 000	067840	20*)	5 000	071242	1—50	200	074466	25*)	1 000	077797	45*)
061001	1—50	500	065111	20*)	1 000	067866	45*)	1 000	071267	1—50	500	074479	1—50	200	077845	36*)
061129	1—50	500	065131	36*)	1 000	068045	43*)	1 000	071397	37*)	1 000	074565	06*)	1 000	077897	40*)
061350	40*)	1 000	065191	1—50	200	068047	1—50	500	071459	1—50	200	074595	1—50	200	077934	39*)
061361	30*)	1 000	065367	1—50	200	068098	1—50	200	071538	13*)	1 000	074690	29*)	1 000	077953	36*)
061338	1—50	500	065606	08*)	1 000	068107	46*)	1 000	071633	1—50	200	074758	11*)	1 000	078146	18*)
061393	10*)	1 000	065641	10*)	1 000	068145	1—50	200	071645	50*)	5 000	075035	10*)	1 000	078188	26*)
061423	1—50	500	065673	45*)	1 000	068152	02*)	1 000	071851	1—50	200	075122	23*)	1 000	078379	11*)
061431	28*)	1 000	065716	1—50	200	068173	46*)	1 000	072002	50*)	1 000	075197	22*)	1 000	078404	19*)
061578	43*)	1 000	065787	1—50	500	068241	38*)	1 000	072011	1—50	500	075365	42*)	1 000	078408	34*)
061843	1—50	500	065859	43*)	5 000	068327	33*)	10 000	072166	43*)	1 000	075514	24*)	1 000	078527	31*)
061922	48*)	1 000	065877	40*)	1 000	068430	29*)	1 000	072237	01*)	1 000	075568	07*)	1 000	078607	1—50
062067	1—50	200	065974	1—50	200	068535	16*)	1 000	072340	06*)	1 000	075652	05*)	1 000	078609	1—50
062326	29*)	1000	065975	25*)	1 000	068748	1—50	200	072397	30*)	1 000	075732	36*)	1 000	078692	1—50
062600	1—50	200	065985	1—50	500	068788	1—50	200	072593	01*)	1 000	076628	03*)	5 000	079021	19*)
063188	40*)	1 000	066297	1—50	200	068843	34*)	1 000	072828	49*)	5 000	076758	1—50	200	079526	17*)
063202	27*)	1 000	066558	1—50	200	068851	44*)	10 000	072951	1—50	200	076841	26—50	200	079551	01*)
063262	28*)	1 000	066673	43*)	1 000	069143	21*)	1 000	073015	05*)	1 000	076915	23*)	5 000	079593	1—50
063411	37*)	1 000	066810	27*)	1 000	069192	1—50	500	073052	27*)	1 000	077026	1—50	200	079611	10*)
063634	43*)	1 000	066867	45*)	1 000	069280	19*)	1 000	073131	42*)	1 000	077037	48*)	1 000	079827	1—50
063830	24*)	1 000	066888	01*)	1 000	069315	1—50	200	073162	1—50	500	077050	24*)	1 000	079854	22*)
064020	32*)	1 000	066962	24*)	1 000	069605	1—50	200	073414	34*)	1 000	077070	01*)	1 000		

*) Энэ серийн облигацинуудай нүгөө 49 номернуудтань тус бүриин 200 түхэригэй шүүбэринүүд бууба.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комиссиин Түрүүлэгшэ— ажалшадай депутадуудай Андижанска областной Соведэй Гүйсэдхэхэ Комитедэй түрүүлэгшэ А. РИЗА[...]

Комиссиин харюусалгата секретарь, финансова албанай Советник Л. А. ВАСИЛЬ[...]

ТОБШО СИГНАЛНУУД

◆ Анаагай сомоной «Путь Сталина» (Хори) колхозой радиоприёмник питанигүй дээрэһээ хүдэлмэрилнэгүй. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд магазинһаа питани худалдан абажа, радиоприемнигоо хүдэлмэрилүүлхын тула оролдоногүй.

Р. Цыренов.

***

◆ Хэжэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой почтальон Б Аюшеева харюусалгата уялгаяа муугаар дүүргэнэ. Нүхэр Аюшеева 4—5 хоногоор почто асарнагүй, гэртээ һанаа амархан һуужа байдаг юм. Тиимэһээ ажалшад хэблэл ба корреспонденци саг соонь абанагүй.

Б. Доржиев.

***

◆ Бичурын аймагай үхибүүдэй байшан үбэлдэ муугаар бэлэдхэгдэжэ байна. Тус байшангай сонхын рамануудта зохихо хэмжээнэй шэл аймпотребсоюзай складта, мүн магазинуудташье байхагүй.

С. Федоров.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции. редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—18.

Н—03687. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж